

ELŐFIZETÉS

KELTÁN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HERCZEG-UT:
Gyártásos példát az egyenes 20 fill.
másként követésnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Tornafünnepély a kulturpalotában.
- Váltóhamisításért elítélt aradi gyáros.
- Aradi tisztek a hadtesti sportversenyen.
- Külföldi gyárosok Mezőhegyesen.
- Barca Simon ezredes bemutatkozása.
- Miért adták bérbé a főhercegi uradalmat?
- Pörnyertes Glattfelder pispók.
- A női ipariskola kiállítása.
- Olcsobb tűzifa Aradon.
- A modern vármegye.

Nyílt levél

az aradi adókiivető bizottság tagjaihoz.

Arad, június 22.

Soha olyan izgalom, annyi ideges nyugtalanság nem előzte meg az adókiivetés munkáját, mint most. Máskor is megesett, hogy az adóemelési szándéka ritt ki a kincstári előadók javaslatából. Voltak máskor is rossz idők, — a hat év előtti adókiivetés is egy krízises kor nyomába lépett, — a mikor joggal kértek kiméleletet az anyagi gondok alatt járó adózók. De olyan nagy ugrások, olyan erős csavarások még nem szerepeltek soha, nálunk se és bizonyára másutt is alig, mint a minőt az ez után következő három évre tervezett kereseti adók a mai adókkal szemben tüntetnek föl. És negyven esztendő óta nem élt olyan mostoha körülmények kö-

zött, olyan kínos vergődésben és bizonytalanságban a városi polgárság, mint most.

Ez az oka a félelemnek, az aggodásnak, a melyet uton-utfélen tapasztalunk. Az adókiivetés előestéjét szinte a háborúk, az árvizek, vagy az egyéb, előre várható elemi csapások előre küldött, lázas hangulatában töltik el. Vajon elég erős lesz-e az adózónak igaza, a szomorú helyzetéből szinte harsogóan megnyilatkozó érveknek lesz-e elég hatása, hogy a kincstárnak föltűnő és aránytalan adóemelési szándékával megbirkózzék? Vajon csakugyan áttöri-e az adókiivető bizottság gátját az adóemelési szándék, hogy elsöpörje a kereskedőknek, iparosoknak és más foglalkozásuaknak amugy is erősen alámosott, gyöngetalajon álló existenciáját; vajon csakugyan bekövetkezik-e ez az elemi csapás, amely alkalmas arra, hogy a dolgozó rétegeknek elvegye a kedvét a munkától, látva, hogy e munkának alig van más célja és eredménye, mint hogy a kereset legnagyobb részét állami, községi és egyéb pótdadókba fizesse le?

Ma, az adókiivetés előestéjén az ijedt nyugtalanságot, a szorongást legnagyobb részben az okozza, hogy nem tudják: az adókiivető bizottság fog-e, tud-e elég erős, elég szigorú és elég pártatlan lenni, hogy az adóemelési szándékot, mint a legnagyobb fokban időszerűtlen, visszaszorítsa?

Csak az adókiivető bizottság akaratától függ ez. Az adókiivető bizottság szabadon, semminő paragrafus és semmi rejtett szempont által nem kötötten, dönthet és dönt a polgárok adója fölött. Hogy a kincstárnak nagyobb szükségletei vannak-e vagy sem, ez a pénzügyminiszternek és a törvényhozásnak dolga. Az adókiivető bizottságnak minden egyes esetben, a valóság vizsgálata után azt kell kérdeznie lelkiismeretétől: nőtt-e az adózóknak teherbíró képessége, megérett-e a helyzete arra, hogy az eddiginél nagyobb adót fizessen? Száz javaslat közül kilencvenkilencben azt a feleletet fogja adni a lelkiismeretük: nem. És ha ez a meggyőződésük, akkor nem kell alkudniok, nem kell az ellentétek között középutat keresniök, hanem meg kell hagyniök a polgároknak eddigi adóját. Ezt is nehezen tudják kiizzadni; ha nem hiszi az adóreferens ur, nézze meg az adóvégrehajtások kövér listáját. És ha a határozat nem lesz inyére a kincstári előadónak, az adókiivető bizottság ne törődjék a várható felebbezésekkel. Az adófelszólamló bizottságban szintén polgárok vannak, akik tudni fogják kötelességüket.

Ezek a sorok nem azért íródnak, mintha az adókiivető-bizottság részéről ezt a kötelességtudást, az adózó polgárok ügye iránt való teljes pártatlanságot föl nem tételeznék róluk. Attól sincsen okunk félni, hogy

A Mérnök Egylet juniálisa.

Három éles tarackdörrenés csattan el, ahogy Milován a vonatról leszállunk, nyomán sokszorosan visszhangzanak a hegyek. Az asszony-nép sikolt, a gyermekek éljeneznek, a vonat népe mind egyoldalra fordul, a hangulat meg van teremtve. Pedig az, a ragyogó napsütés, amelyben a társaság Aradon sütkérezett, hovatovább eltűnt, amint vonatunk a párás, nedves levegőbe furódva, száguldott keletre, a hegyek felé. Milován a hölgyek gondtelten égnek emelt szemé veszedelmet sejtetett; sűrű, fenyegető felhők ereszkedtek alá, fehér ködbe borítva, elveszítve szemünk elől a hegyek ormait. S mialatt a vonat máris tova robog, a társaság hangos vidámsággal indul meg. A Mairovitzék birodalmában vagyunk s a három testvér, a mérnökök kívánságára, örömmel mutatja meg az ez alkalomra (vasárnap van) üzembe helyezett gősfürészt, mely hosszú sippjelzésekkel, dohogva várja az érkezőket.

Hiába a mérnökök praktikus emberek, ők a kellemest a hasznossal kötik össze s nem szalasztják el az alkalmat, ha egy jó donga fürészt, vagy gerendavágót, végtelen szalagfűrész és efféléket rövidesen és jól megismerhetnek.

Mindez azonban alig vesz igénybe egy jó negyedórát, úgy, hogy ki-ki csakhamar elfoglalja helyét az iparvasut diszbe öltözött és glédában álló kocsiain. A hosszú kocsisor élén

lovas halad, sallangos parádében, kürttel adva visszhangzó jeleket, amelyek távoli morajban futnak össze a tarackok vigan pattogó zajával.

Csodaszép vidéken gördülnek át, mintegy 10-12 km.-nyi pályán a „karucák”. Köröskörül ködbe, felhőbe borult hegyek zárják le a láthatárt, melyen belül hol letorolt hegyoldalak, hol meg ősi állapotában megmaradt rengetegek váltakoznak. Patak csacsog a pályának egyszer egyik, aztán másik oldalán, szélsőlegesen kanyarogva jobbra-balra. Sróhüllve csobban a víz szikláról-sziklára, hogy itt-ott megszakadva, apró szigeteket alkosson, moha fedte hatalmas törzseket, négyes, hatos és még több águ iker fákat zárva reájuk. Hatalmas hömpölyök fekszenek a mederben, sok helyt ledőltek fák hullái hevernek... mily óriási a víz ereje, mozgat, rombol. Itt elsekélyesedik, amott mély szakadékból törtet elő; lehet-e még változatosabbat keresni e völgy szépségeinél?

Egy helyen hatalmas kőfal mered elénk. A zuzmó már belepte, középen át van törve, itt megy át az erdei iparvasut. Vajon mi lehetett ez? Vagy 3-4 méter széles, mintegy 10 méter magas a fal. Bár formái elenyészőben, a mérnökök azonnal látják: egy nagy völgyzárógát volt ez, amely a mögüle lerohanó patak vizének lefolyását gátolta meg, duzzasztotta fel hajdan a 10 méter magasságig, beláthatatlan nagy, mesterséges tavat alkotva, a melynek függélyes esésében rejlő roppant erőt használhatták fel egykor valamire. Ugyan? Hát olyan sok és felesleges vizierővel rendel-

kezünk, hogy a nagy költséggel és fáradsággal létesített völgyzáró gátakat is lerombuljunk már, mert nem kell? Magyarországon ezidőszereint össze-vissza 2 völgyzárógát utján előállított nagy vízerőmű van: a ferencfalvai Resica közelében és az olaszteleki Kolozsvár mellett. De van, aki választ tud adni e kérdésekre. 1781-ben részvénytársaság alakult, a milova völgyben akkoriban talált nagymennyiségű rézi kitermelésére. Kászonyi András, Jenovay János és mások voltak a vállalkozók, akik mivel a réztelések sokkal szegényebbek voltak, mint hitték, csakhamar belebuktak vállalkozásukba.

A karucák hirtelen megálltak, valami „forgalmi akadály” támadhatott elől. Egyszerre csak felhangzik a cigányzene, amelyről eddig tudomást sem szerezhettünk a nagy zivajban, dörrej közt. Pedig egy egész kocsit töltöttek meg a barna legények. Csak most vettük észre, hogy a falu apraja-nagyja is csatlakozott a menethez. Nosza lett nagy elevenség, kezdetét vette a pénz szórás és ennek nyomán a kacaj, a nevetgélés, úgy, hogy a vidámság zaja, csakhamar felverte a völgyet. A gyerekek roppant ambícióval gyűjtötték a leszórt pénzadarabokat és a fehérek után nagyokat ugrottak a patak vizébe is, ahol aztán „aki birja-marja” jelszó alatt vette kezdetét a dulás.

De hirtelen változott a kép. Az erdőüzem kellős közepében vagyunk. Mindenfelé rengeteg mennyiségű tűzifa, vasuti talpfák stb. van garmadába, öbe rakva. A letorolt hegyoldalon óriási lejtők, csuzdák vannak, amelyeken

az adóreferenssel szemben gyöngék és könnyen kapacitálhatók lennének. A nehéz, hosszú napok előtt, amelyekben rossz sorsot élő, aggódó polgártársaik érdekeit meg kell védeniök, még egyszer rá akartunk mutatni a valóságra, az adózók helyzetére, amelyről az adóreferensek vagy nem tudnak, vagy nem akarnak tudni: az adókievítő bizottságok tagjait a reájuk váró munkában megerősíteni azzal a várakozásteli bizalommal, amellyel a polgárok az ő működésük elébe néznek. Rajtuk áll, hogy mit hoz az adókievítés: hogy a lelkeket megnyugtató igazságot fog osztani, vagy vérbíróság lesz-e, amelynek emlékét a válság legszomorubb szimptomái között fogják följegyezni a város későbbi krónikáiban?

Azt hisszük, ettől a másodiktól nem kell tartani. Az adókievítő bizottságban polgártársaink vannak, szabad, független, gondolkodni tudó és lelkükre hallgató polgárok: bizunk benne, reméljük, tudjuk, hogy meg fogják állani a helyüket.

A ceglédi választás. Ceglédről jelentik: Károlyi Mihály grófot, a függetlenségi és negyvennyolcas párt jelöltjét, ma reggel Cegléden egyhangulag megválasztották országgyűlési képviselővé. A választást reggel nyolc órakor nyitotta meg Gombos Eajos polgármester, választási elnök. A megnyitás után fél órát tüzött ki a törvény értelmében a jelölések megajánlására és ennek az időnek leteltével azután a város háza erkélye előtt egybegyűlt néptömegnek kihirdette, hogy Gombos Lajos főorvos és tíz társa Károlyi Mihály grófot ajánlotta képviselőnek. Miután más jelölés nem történt, Károlyi Mihály grófot Cegléd város egyhangúan megválasztott képviselőjének jelent ki. Mivel a megválasztott képviselő nem volt jelen az eredmény kihirdetésénél, a mandátumot el fogják a számára küldeni. Az egybegyűlt néptömeg éljenzéssel és tapsal fogadta a bejelentést. A függetlenségi párt szavazásra készen, vonult fel és lelkesen tüntetett Karolyi mellett. Károlyi Mihály gróf Cegléd város szegényei részére pártkülönség nélkül ezer koronát adományozott.

le a völgyig ezer és ezer köbméter hasábra vágott tűzifa van ledobálva. Kinek van fogalma arról, hogy mennyi csak 100 köbméter fa is? Másutt hosszú keskeny favályuk ereszkednek le a hegy osucáráról csaknem a pályáig. Azt hinnék valami vízvezető vályu. Pedig ezeken a különös figyelmet igénylő vasuti talpfákat csuszatták le, ne hogy össze-vissza törjenek, repedezzenek, míg a hegyről lejutnak.

Sűrűn, egymásutánban utolsó csattannak a dynamit patronok és mi egy erős fordulóval bekanyarodunk egy sötét lombu gesztesbe, ahol már vár a társaságra a reggeli, mit magyaros vendégszerettel kínálnak házigazdáink a Mairovitz testvérek és a két bájos fiatalasszony Mairovitz Emilné és dr. Mairovitz Andorné.

A frugális reggeli roppant jól esett mindenkinek. S hogy Jupiter Pluvius is elvonultatta fejünk felől vészese fellegeit és kistűt az aranyos napsugár, a kedv magásra hágott. Jobban izlettek az étkek, az italok, jobban tettett a muzsika, kedvesebb volt az emlék, mit mindenki kapott: a fakanál, a faragott sétabot. S örömmel járult mindenki hozzá, amikor a fotografus hol innen, hol amonnan kért barátságos arcot, „jobb beállításat.”

Az idő eközben gyorsan tellett. De hirtelen csönd támad. Virágh Lajos az Aradi Mérnök és Építész Egylet elnöke, emelkedett szólásra. Ismert rutinal mondott hatásos beszédet, éltetve a Mairovitz családot, annak főként fejét, az öreg Mairovitz Mórt, aki 1863-ban, amikor nagy közgazdasági jelentőségi munká-

Tornaünnepély a kulturpalotában.

(Az Aradi Torna Egylet jubileuma. — Hódolás Nagy Sándor emlékének.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 22.

Mozik fehér vásznán gyakorta láthatók fölvételek szláv Sokol-egyletek tornaünnepélyéről, északi népek impozáns testedző játékaikról. A pompás sík mezőn, játéktéren fehér szalagok hullámanak: most jobbra hajlik, most összezáru, most körre, csillagalakká csoportosulnak, most ütemre hajlik, nyulig, ugrik, pattan: szemetgyönyörködtető játéka az emberi testek százainak: mert hiszen minden egyes fehér szalag egy-egy tornász, amelyben egyforma, világos sportruhájú, színes övvel, szalaggal ékes férfiak és hölgyek mozdulnak könnyen, biztosan, egyszerre, egymást megértve. — Ezeknek a festői képeknek sora eleve nedett meg vasárnap délután a kulturpalota pódiumán, talán kisebb keretekben, kevesebb számú résztvevővel, de nem kisebb tetszéstől kísérve.

Az Aradi Torna Egylet főnállásának harmincöt esztendő jubileumát tartotta meg a tegnapi ünneppel, amelyet egyuttal az egyesület első megalapozójának és a tornász-szellem aradi terjesztőjének, néhai Nagy Sándor aradi tornatanárnak szentelt. Arad legrégebbi sportegyletének jubileuma és a magyar sportélet egyik uttörőjének emléke olyan kettős alkalom volt a magyar sporttársadalom érdeklődésének fölkelésére, hogy a vasárnapi ünnep kinőtt Arad falai közül, országos ünneppé lett. A Nagy Sándor emlékünnepen, amikor budapesti, szegedi, vásárhelyi tornászok mellé sorakoztak és velük versengtek: számot adtak az Aradi Torna Egylet tagjai arról, hogy Nagy Sándor elmulása óta nem hanyagolták el a buzgó tornász ideálját a tornát. A véletlen úgy hozta magával, hogy az ünnepi délutánon jött hire az Aradi Torna Egyletnek a szabadtéri sportban aratott sikerének. Steinfeld Imre az egyesület fiatal futója győzött a bajnoki verseny előfutáiban és a harmadik helyre futott

a döntőben a legjobb magyar futók között. A most népszerű és hódító football terén — bár csak három éve alakította meg csapatát — a tavaszi eredmények szerint szép szerepet játszik az Aradi Torna Egylet. A sport minden terén halad, fejlődik, buzgólkodik tehát a tornaegylet és a jövőre szebb biztatás nem lehet, az újabb harmincöt év elején mi sem tehet büszkébbé, mint ez az új és újabb generációkat nevelő sportszerű munka.

(Nagy Sándor szobránál.)

Az ünnep első része vasárnap délelőtt a felsőtemetőben Nagy Sándor sírjánál folyt le. Az elhunyt kitűnő sportember sírjére már szombaton elhelyezték Nagy Sándor művészi mellszobrát, amelyet Albert Andor szobrászművész faragott karrarai márványból. A gyönyörű és sikerült márványszobor leleplezésénél az Aradi Torna Egylet tagjain kívül az aradi tanári kar számos tagja, az Aradra érkezett egyesületek küldöttségei, Nagy Sándor családtagjai és nagy közönség jelent meg. A szobor leleplezésénél Jancsovics Ferenc főreáliskolai igazgató, az Aradi Torna Egylet alelnöke mondott beszédet. Megkapó szavakban emlékezett meg Nagy Sándor érdemeiről, arról a munkáról, amelyet az aradi tornászélet megteremtése az Aradi Torna Egylet alapítása körül kifejtett. Elismeréssel beszélt a szobor alkotójáról, Albert Andorról is, aki valóban művészi munkát végzett. A beszéd végén az egyesület koszoruját helyezte el a sírra Jancsovics Ferenc.

A tanítóképző intézet énekkara gyászalt énekelt, Lovász Antal a Magyar Testedző Egyletek országos szövetkezetének kiküldötte a szövetség koszoruját helyezte a sírra szép szavak kíséretében, Karolyi Mihály a tanítóképző igazgatója az intézet, Alt János a Toldi-Klub, Záray Jenő a Nemzeti Torna Egylet és a Tornatanár szövetség koszoruját helyezte el.

A Fehér Kerezt szálloda éttermében délután egy órakor bankett volt a vendég tornászok tiszteletére, akiket Záray Jenő titkár üdvözölt.

(A tornaünnepély.)

Délután fél négy órakor a kulturpalota nagytermében folytatódott a jubilaris ünnepség. A pompásan sikerült tornaünnep a rendező aradi egyesületen kívül résztvettek Budapestről a Nemzeti Torna Egylet és az Óbudai Torna Egylet, vidékről a Szegedi Torna Egylet férfi és női csapattal és a Hódmezővásárhelyi Torna Egylet, továbbá a ma-

ját itt megkezdette, egy egész vidék vagyonsodásnak alapját vetette meg és ma félszázad múltán 2 vármegyére kiterjedő üzemeiben 1000 embert foglalkoztat.

A beszédeknek tán nem lett volna vége, ha a kéréshetetlen program és az előrehaladó idő indulót nem fuvat. A pályakocsik most már saját sulyuk által hajtva gyorsan gördülnek lefelé. Kaleidoszkopszerűleg változott pillanatról-pillanatra a kép s a napsütötte erdei tájon csodás harmóniában láttunk összeolvadni hihetetlenül ellentétes színeket, melyek az élettelen fehértől a halotti feketéig, a szívárvány minden színében leirhatatlan változatossággal ragyogtak.

Egyszerre csak a Maros partján vagyunk. Múltunk a szőke folyó, melynek hátán valami hadihajó uszik. Két magas árbóca van, erős kötélzete. Az árbócokon trikolorok lengenek, a kötélzeten száz színes zászló fogószik.

Nem hadihajó ez csak egy nagy dereglye, amelyet az aradi Folyammérnöki Hivatal főnöke Finta Lajos kir. főmérnök bocsájtott gavalléros szeretettel a juniálisozó társaság rendelkezésére azzal a tíz emberrel, akik aztán nagy ügyességgel varázsolták át tündérhajóvá.

Csendesen uszott a jármű a modern Scyllák és Charibdiszek, a folyammérnöki hivatal által épített köművek közt, hátán a nagy társasággal, mely megoszlott a szerint, hogy ki szeret táncolni, ki poharazni. Voltak akik a kártyában mélyedtek el, mások a könnyű tereferében, sokan a Maros völgye természeti szép-

ségeiben. Szerencsés ötlet volt a marosi hajózás. Zöld galyak, hűvös lombok árnyában, csodás tisztaságú levegőben élvezték a résztvevők a látnivalókat, miket a természet és emberi kéz munkája pazarul tár elénk. A partok gyorsan maradnak el, a távoli hegyek csak lassan fordulnak mögénk. Itt-ott messze vannak, másutt majd a partig szöknek elő, feltárva előttünk kövel bélelt belsejüket egy-egy hatalmas bányában, ahonnan a tarackok felcsapódó füstje után, csak nagy sokára érnek el hozzánk a dörrenések.

Szép hogyi képeket látunk, de a legcsodálatosabb a romantikusan fekvő Solymosi vár romjainak sziluettje rajzolódik elénk. Egész különös beállítás, amelyet nem szokhatunk meg. Így látható valóban, mily kéréshetetlenül ült fészkeben ott fenn egykor a várur, át nem engedvén egy teremtet lelkét sem a Maroson addig amíg a vámot az ő embereinek le nem adta.

Arad felől jön egy terhes hajó
Huzza aztat harminchat sárga ló.

Mit fizethettek hajdan a hajósok, ha még a nóta is felvette hírét? Nincs egy emberöltő, hogy a hajózás szabad s hogy a Maroson már Szt. István idejétől kezdődőleg volt hajóforgalom, a mely után a tributumot bizony le kellett adni Solymosban. S eszünkbe jutnak az Országok, a Hunyadiak és Giskrák, a Bánffyok, Brandenburgi György és mások, a kik egykor itt parancsoltak. Dózsa György a parasztkirály, aki a várat megostromolta és si-

gyar nemzeti színeket viselő válogatott tornász csapat.

A kulturpalota nagytermét csaknem teljességgel megtöltötte az előkelő közönség, amelynek sorában különösen hölgyek voltak nagy számmal. Aradon évek óta nem volt nagyobb tornaünnepély, ilyen nagy és válogatott programmal, ekkora közönség előtt pedig még egyáltalán nem tartottak ünnepséget.

Az ünnepet, miután a színpadon sorakozó tornászok elénekelték a Hymnuszt, Jancsoviics Ferenc alelnök üdvözlő szavai nyitották meg. Utána Urbán Iván báró a kultuszminiszter megbízásából a kormány üdvözlését tolmácsolta, Kovács Vince kulturatanácsnok pedig a város közönsége nevében üdvözölte a tornászokat szép beszéddel. Végül Lövész Antal szövetségi kiküldött adta át a szövetség üdvözlését. Az üdvözlő beszédek elhangzása után megkezdődött az ünnep, amely két részre oszlott: a Nagy Sándor vándordíjért folytatott versenyre és az ünnepi tornagyakorlatokra.

Elsőnek az Aradi Torna Egylet első hölgy csapatát vezette a színpadra Kopp Erzsébet polgári leányiskolai tanárnő. Kék nyakkendő s téhár bluzban, térdig érő sötét kék bő torna ruhában vonultak föl Bányai Margit, Cs. Endes Magda, Gerő Ilona, Glück Erzsébet, Guttmann Anna, Heimler Erzsébet, Hertz Mariska, Hajdu Böske, Iván Ilona, Königsdorfer Erzsébet, Kemény Kató, Molnár Rózsai, Prolich Gizella, Prognér Paula, Pöhm Magda, Szóke Kató, Török Margit, Urbányi Kató.

A 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karnagy vezetésével pattogó ritmusú nótába kezdett és erre a ritmusra minden vezényszó nélkül pompásan egyöntetűen hajlanak, térdelnek, lendülnek a fiatal leánytestek, harmonikusan lépnek, fordulnak. Bájos, megkapó látvány és a négy tetszetős gyakorlat mindegyike után hatalmas taps jutalmazta a pompás gyakorlatokat és kedves aradi tornász hölgyeket. Ugyancsak nagy sikere volt a műsor folyamán az ATE. másik hölgycsapatának, amely fabottal mutatott be zeneszóra festői gyakorlatokat. Ebben a csapatban Angel Magda, Csernovich Eszter, Fazekas Erzsébet, Gellényi Lenke, Göckel Hermine, Grogloth Anna, Hor-

váth Etelka, Kopp Ilona, Kovács Magda, Lúcsánszky Hajnalka, Schleifer Ilona, Schwarze Elza, Székely Margit és Vannay Erzsébet vettek részt.

Az aradi hölgytornászokkal versenyző tudással mutatott be igazán fordulatos és szépen keresztülvitt gyakorlatokat a Torna Egylet fegyverhűs zöld csokros hölgycsapata. A szegedi leányok zeneszóra végzett pompás ritmikus gyakorlatait Bangha Samu vezette. Rendkívül szépek voltak a férfitornászok gyakorlatai is, különösen a hódmezővásárhelyiek fabot mutatványai és az óbudai tornaegylet, valamint a Nemzeti Tornaegylet szemképrázató ügyességgel és tökéletességgel nehéz buzogánygyakorlatokat mutatott be. Valamennyi gyakorlatnak óriási sikere volt, de még valamennyit felülmúlta a reprezentatív tornászok mutatványait kísérő taps. A korláton és lovon bemutatott gyakorlatok tökéletesek és szépek voltak; a válogatott tornászok kitétek magukért.

A Nagy Sándor vándordíjért az Aradi Torna Egylet, a Szegedi Torna Egylet, a Nemzeti Torna Egylet és az Óbudai Torna Egylet versenyeztek előirt négy szabadgyakorlat bemutatásával.

Az aradiak zeneszóra végezték gyakorlatukat, ami festőibb volt, de a kivitel tökéletességének rovására ment. A többi versenyző egylet azonban elengedte a zenét és pontos vezényszóra dolgozott. A díjat Albert Andor szobrászművész művészi márvány szoborportját — végül is a versenybírók az Óbudai Torna Egylet kitűnő verseny csapatának ítélte. Az óbudai tornászok között egy aktív katonatiszt is szerepelt: Denlik Lajos honvédelmes az egyesület alelnök. A Vilmoscsászár arcu tiszt is nagy ambícióval buzgólkodott, hogy csapatának biztosítsa a sikert. Második az emléklakettet nyerő Nemzeti Torna Egylet lett, harmadik a Szegedi Torna Egylet. Az aradi és szegedi hölgycsapatok osztottak Urbán Iván báró és Urbán Ivánné báróné tiszteletdíjain. Az aradi tornászok és a reprezentatív csapat tagjai emléklakettet kaptak.

(Bankett és táncmulatság.)

Este nyolc órakor százötven terítékű társasvacsora volt a Fehér Kereszt teliertjében. Az

első felköszöntőt Kovács Vince kulturatanácsnok a város nevében mondta. Jancsoviics Ferenc, az Aradi Torna Egylet alelnöke a kultuszminisztert és annak képviselőjét éllette. Lövész Antal szövetségi kiküldött Arad város közönségét köszöntötte föl, míg Kmettykó János szövetségi bíró a páratlan sikerű ünnepély rendezésében fáradhatatlan és óriási munkát végző Záray Jenő titkár, Neidenbach Ödön tanár, egyesületi művezető, Kopp Erzsébet tanárnőt és Erdélyi Ferencet éllette.

A bankett után a kulturpalota nagytermében a vendégek tiszteletére zártkörü táncmulatság volt, mely a reggeli órákban ért véget.

VIDÉK.

Külföldi gyárosok Mezőhegyesen.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Mezőhegyes, június 22.

Angol, ir, belga és francia gyárosok, kik a június 10-én Wienben tartott Len- és kendergyárak nemzetközi kongresszusán résztvettek, feleségeikkel a nagylaki Pannonia len- és kendergyár r.-t. meghívására Robitsek lovag igazgató kíséretében június 19-én Mezőhegyesre érkeztek, hol az állomáson a vendégeket Martens Cézár cukorgyári igazgató, a Pannonia-részvénytársaság igazgatósági tagja, üdvözölte.

A látogatás célja volt, hogy a külföldi vendégek, kik kivétel nélkül nagy vállalatok vezetői és tulajdonosai, Magyarország gyöngyét, a mezőhegyesi állami ménesbirtokot és annak nagyszerű berendezéseit, a mezőhegyesi cukorgyárat és finomítót, valamint a kontinens legszebben és legmodernebbül berendezett kendergyárat, a nagylaki len- és kendergyárat megtekintsék.

A fogadtatás és üdvözlés után a vendégek elszállásolási helyükre, a cukorgyárba hajtottak, ahol Martens igazgató vendégei voltak. Délután folyamán gyönyörű időben a ménesbirtok, a cukorgyár és a finomító megtekintése következett.

Este a ménesintézeti kaszinóban fényes bankett volt melynek folyamán Martens Cézár igazgató és Jankovich Lőrinc államjósággazgató üdvözölték a vendégeket, megköszönvén nekik, hogy elszánták magukat ily hosszú utra és kifejezték azon reményüket, hogy ezen

keresen be is vette — árulással. Másként tán nem sikerült volna, mert a rege szerint tündérek építették a várat. Most mégis romokban hever, ki tudja mióta.

El kell pusztulnod bárhogy összetartja
Falaid a nagy mult varázsöve.
Nem óv meg a kegyelet gyöngye karja,
Sem a zarándokok jámbor szive;
Csupán a költők büszke énekében
El régi fényed mindörökre épen.

Pár éve annak híre terjedt el, hogy Zselenszky Róbert gróf restaurálni szándékszik a várat. Főuri gondolat, melyhez meg vannak érői.

Merengésünkből vidám kacaj zaja vert fel. Egy gyönyörű sirály lebegett a Maros tükre felett, le-le ülvé a víz felületére. De nem ez volt a mulatságos a mi vidékünkön ritka madár szereplésében, hanem az, amikor valaki nagy gándiumára a körülállóknak azt jegyezte meg, hogy az a folyammérnöki hivatal reprezentatív sirálya; számozott példány.

Erre aztán megindult az élcek áradata is, ki-ki elmondta a magáét. Már nem sokkal Arad után, reggel a vonatban az egyik alkoholkedvelő urat, díjmentesen kinevezték „italfelügyelőnek”, alias iparfelügyelő. A hajón megszületett az „ellenfolyamnagy”, amely hangzatos címhez egy előkelő főfővasutas jutott, pompás fehérvachtsapkájával szerevezve arra érdemet. De ő új hivatalát menten komolyan véve, nagy hideg vérrel magyarázta, hogy „Hölgyeim és Uraim ez itt a jobb part, amaz ott pedig a balpart...”

mire a hullámok is ambíciózusan kezdtek mozogni a műsoron kívül nagyobb méreteket értek el a Maroson megszokottnál.

Egyszerre csak mindannyian a baloldalra toltunk: A parancsnoki hidon nem volt ott az ellenfolyamnagy, de még egy árva hajógyerek se s így nem volt aki ennek veszedelmeire felhívja a figyelmet. Így hát nem is lett veszedelem. Ellenben balfelől a radnai parton nagy prüszköléssel süvöltött el mellettünk az erdélyi gyorsvonat. Vidám kölcsönös kendőbogatás, amellyel nyomban azután átsiettünk a jobboldalra, a lippai part felé, ahol már épen várt reánk a juniálisozó társaság egy más része, akik körülményeiknél fogva a délelőtti kirándulásban nem vehettek részt.

A hajó teljesen programszerűleg vig zeneszó mellett érkezett meg fél kettőre Lippára, ahol horgonyt vetve népe kiszállt és a kölcsönös üdvözlések után, az egyesült társaság fogatokon és részben a lovasuti kocsikon kiment Lippafüredre, ahol a nap második felét volt eltöltendő.

Opulens ebéd várt már pompás virágdiszszel a kisdud fűrdőhelyen a juniálisosokra, akik a legderültebb hangulatban maradtak együtt mindvégig. Ebéd után persze a fiatalok táncra perdültek s ropták a csárdást, lejtették a keringőt, míg el nem jött ismét a program szerinti időpont, amikre fel kellett kerekedni.

Egy harmonikus szép nap kedves emlékeivel tért haza mindenki ezután azon a külön kocsin, amelyet Just Ferenc máv. üzletvezető szeretetteljes gondoskodással kapcsolattott a

vonathoz a kirándulók rendelkezésére, úgy me-
net mint jövet.

Az Aradi Mérnök és Építész Egylet juniálisában a következők vettek részt: Benoze Bogdán magánmérnök, Dömötör Bertalan magánmérnök neje és Sarlot Erzsébet, Dömötör, László városi építész és nővérei Eszter és Manji, Ehrenwald Vilmos fakereskedő (Máriaradna) leánya Lilly és Tausz Elza, Finta Lajos kir. főmérnök, neje és leánya Klári, Gehring Kálmán kir. vegyész-mérnök, Halmay Andor építész, földbirtokos, neje és leánya Mádi, ifj. Hann Alajos kir. főmérnök, neje, fia és Nagy Lilly és Lenke, Just Ferenc máv. üzletvezető, neje, fia és Streer Iduska éai Emmyke (Budapest), Katona Béla kir. műszaki tanácsos, neje és gyermekei, Laszky Rezső szolgabíró (Lippa), Nachtnébel Ödön városi főmérnök, Nagy Elek A. H. E. motoros vasút főmérnöke, Mészáros Dániel kir. törvényszéki bíró, Mairovitz Adolf dr. erdőbirtokos (Máriaradna) és neje, Mairovitz Emil bányatulajdonos (Arad) és neje, Mairovitz Márton erdőbirtokos (Máriaradna), Ötvös Aladár máv. mérnök, Persa Péter banktitkár és leányai Margit és Tona, Péterffy Andor kir. főmérnök, Pivny Aladár kir. mérnök, Probst Mihály építész, Réthy Jenő nyomdatulajdonos, Rozvány Pál magánmérnök, ifj. Sikorszky István kir. ipari felügyelője Somogyi Jenő Weitzer-gyári főmérnök és neje, Széll Aladár bankhivatalnok, Szilassy István kir. gazd. felügyelő (Déva), Tenner József a Triesti Biztosító Intézet vezértitkára, Virágh Lajos igazgató-főmérnök, neje és Róth Nina, Vulou I. Miksa gépgyáros, Zborovszky Pál acsev. főmérnök és gyermekei.

Pivny Aladár.

ut nem volt hiábavaló, mert a mezőhegyesi állami méneshirtok párját ritkítja az egész világon, s a nagylaki len- és kendergyár a legmodernebb berendezésű a kontinensen. Az előkelő vendégek halás köszönetüket és csodálkozásukat fejezték ki a látottak felett és dicsőítették a magyaroknak külföldön is általánosan ismert vendégszeretetét.

Vacsora után több pár magyar ruhában bemutatta a vendégeknek a csárdást, ami annyira tetszett nekik, hogy sokan közülük is táncra perdültek. A diszes társaság az éjfél utáni órákban tért vissza a cukorgyárba.

Szombaton reggel távoztak a vendégek Mezőhegyesről a nagylaki Pannónia len- és kendergyár megtekintésére, melynek nagyszerű és a technika legújabb vívmányaival való berendezése fölött méltó csodálkozásukat és elismerésüket fejezték ki, úgy, hogy biztosra vehető, hogy len- és kendertermelésünk a távol nyugaton a jövőben is biztos piacot talál.

TANÜGY.

A női ipariskola kiállítása.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 22.

Az évvégi iskolai kiállítások között esztendőről-esztendőre fokozódó érdeklődéssel várja városunk műértő közönsége a női ipariskola tárlatát, mely az idén ma nyílt meg és három napon át megtekinthető d. e. 10—12-ig, d. u. 4—7-ig. A Hasezinger-utcai leányiskola emeleti két nagy tarmát töltik meg a különféle munkák, melyek nemcsak a növendékek szorgalmáról, ügyességéről, hanem a vezető tanerők kiváló szakavatottságáról és művészi ízléséről is tanuságot tesznek. Hogy milyen fontos az utóbbi s a szépnek mily számtalan változata megvalósítására tudja a növendéket vezetni, azt megértjük, ha végig szemléljük a kiállítást.

Az első terem oszakis kézimunkáknak van szánva. Mindjárt a belépésnél a fehérneműek csoportja tűnik fel. A varrás-tanítás első öltéseitől a saját készítésű madeira richelien s más himzett díszítésig meg van itt minden. Creimann Elza, Rigó Mariska, Jeney Lujza, Major Gizi, Eckensberger Margit, Mahelka Iona, Gerhardt Róza, Schmidt Elza, Mergel Katica, Kovács Kornélia, Iritz Ilonka nevei alatt látjuk a legszebb darabokat.

Madeira és richelien himzéssel Kucsellata Zsuzsi terítőt s igen szép párnát, Sándor Gizi asztalfutót, Halpern Jolán csinos milient, Korázyi Róza és Schellenberg Etus finom bluzokat készítettek. A most annyira divatos matyó-himzést is képviselve látjuk Sztojkov Melanie milieujén, Zeiner Frida párnáján, továbbá Auer Magda és Scheinek Mariaka által készített gallérokra és kézelőkre.

Magyar himzésből és színes kongró himzésből is sok szép munka van. Szilárd Teri, Szathmári Eszter, Lukács Etel, Pfeifer Ilona, Fikler Ida és még számosan készítettek e nemből izléeses dolgokat.

A terem mélyében egy szongoraterítő van felállítva, melyet Behm Olga dolgozott északi szövetre, sok türelmet igénylő selyem és pamuthimzéssel. Mellette Zeiner Frida színes velencei himzése, egy szép stola-terítő tűnik fel. Boros Rózsi szorgalmának jelei: egy kelimhimzésű terítő, két nagy smyrna szőnyeg. Mály Sarolta nagy asztal-terítője is sok fáradságot igényelt készítőjétől, ugyancsak fáradságos munka Kucsellata Zsuzsi ajourral és recegnipur kivarrással díszített abrosza és asztalkendői. Megemlítjük még Hofbauer Nusi színes terítőjét, Hencz Katica, Auer Magda szép

fehér himzéseit, Sztojkov Melanie, Radó Böske klóplizett csipkéit, a Mahelka Iona által varrott felső ruhákat s végül, Lenkovitz Elza munkái közül egy igen szép, point lacevel díszített ággyterítőt, amelynek csipkemunkája kiválóan gondos kivitelről tanuskodik.

A kézimunkaoktatásban elért szép siker Csurgay Iona igazgatónő buzgalmát dicséri.

A második teremben a növendékek rajzai, festései és iparművészeti munkái vannak összegyűjtve. A falakat végsővéig természet után készült lapok borítják, — többnyire virág- és gyümölcsstanulmányok, — melyek arról beszélnek, hogy minden növendék először is a valóságban tanul színt és formát látni, hogy azt később képelete a megügyesedett kéz segítségével átvigye az iparművészet terére. Itt-ott meglepő tehetséget is árulnak el ezen aquarell-festések. Szépak Rigó Mariska, Kőműves Mici, továbbá Honfi Iona, Sándor Gizi, Schellenberg Etelka, Auer Magda, Szathmári Eszter, Hofbauer Anna, Lukács Mariska és Binder Margit természet után készült lapjai.

Az iparművészeti munkák sok és értékes változatokban van képviselve. Fafestést dolgoztak: W. Stranzky Mariska: egy gyönyörű hangjegy szekrényt antik színezetű faberakás utánzattal. Schramm Berta szép asztalt és tálcát, Cselleng Lujza egy fekete alapu virágállványt szintén faberakás utánzattal, Persa Tóni egy szecessziós stílusú consolasztalkát. Igen sok a festett asztaltálcát és kazetta, melyeken mind a magyar díszítő motívumok diadalmaszkodnak. Szép dolgokat készítettek e nemből Hofbauer Anna, Szilárd Teri, Schellenberg Etelka, Jeney Lujza, Major Gizi, Freimann Elza, Scheirich Mariaka, Kucsellata Zsuzsi és Balogh Irén.

Gazdag változatai által feltűnik a sablonmunka. Ezt a különben egyhangu technikát itt annyi ízléssel és árnyalattal látjuk variálva, hogy méltán lekötí a figyelmünket. Auer Magda, Szilárd Teri, Freimann Elza, Schellenberg Etel dolgoztak vászonra, igen ügyes párnákat és terítőket. Szép még Honfi Iona falvédője. A selyemfestésben tetszetős Scheirich Mariaka párnája és milieuje, Persa Tóni milieuje és Schramm Berta pelargóniás párnája. A gare-festésben Freimann Elza sárga sálja, Jeney Lujza ügyes nyakkendői érdemelnek említést. Bőrfestést batik. medorbán Binder Margit készített.

Legértékesebb tárgyai a kiállításnak, a fémdomborítások. Igazi műértékkel bíró munkákat látunk e téren, melyek a pontos kivitel és az anyag finom kidolgozása által vivják ki a látogatók ocsztatlan tetszését. Művészi versenyre kelnek ezen a téren: Lenkovitz Elza rézre dolgozott, mákvirágos paraventja, Páll Ilonka szép íróasztalkészlete és fagyöngyös kazettája. Schramm Berta két remek tervezetű széket készített, petenias motívumu képerketet és egy pompásan sikerült virágtartót természet után domborított repkénylevelekkel.

Sok bámulója van annak a remek szekrénynek is, melyet Schelly Hajnalka fenyőgalyat és berkenyebogyót ábrázoló fémdomborítással borított be. Nagyon szépek még bogáncsal meg fagyönggyel díszített üvegvázái, szőlőfürtös virágtartója, továbbá szivaradozoza, mely a fémdomborítás egyik változata: szaracenus munka.

A festést és iparművészeti oktatást Steinitzer Jenny vezeti; hogy mily kiváló eredménnyel, azt a kiállítás mutatja.

(—) Beírás a női kereskedelmi szaktanfolyamba. Az Aradi Kereskedők Köre által fentartott tizhónapos, nyilvános női kereskedelmi szaktanfolyamba június huszonharmadiktól kezdve délután négy-öt óráig lehet

beiratkozni az Aradi városi Felső Kereskedelmi Iskola igazgatói irodájában. Somogyi Gyula dr. igazgató.

(—) Érettségi a kereskedelmi iskolában. Az aradi kereskedelmi iskolában ma fejezték be az érettségi vizsgálatot, amely e hó 16-án kezdődött meg Obozko Dezső dr., a vallás és közoktatásügyi miniszter által kiküldött és Csécsy József dr. kereskedelmi miniszteriumi titkár, a kereskedelmi miniszter által kiküldött biztosok jelenlétében. A vizsgálatra kilencvenhat tanuló jelentkezett, akik közül jelesen 4, vagyis négy százalék, jól huszonégy, vagyis 25 százalék, egyszerűen érettt 52 tanuló, vagyis 53 százalék, egy tárgyból nem felelt meg s így a szeptemberi pótvizsgákra utasított tizenhat tanuló, vagyis 17 százalék. A részletes eredmény a következő: Jelesen érettt Nagy Arisztid, Solymos Géza, Szekesán Simon, Weiszberger Lajos, jól érettt Amigó Rezső, Asbóth Aladár, Bara István, Berger Ferenc, Bolezni Béla, Chera Flórián, Heil Katalin, Jung Rezső, Kiss András, Miss Béla, Kner Endre, Liebmann Árpád, Milch Endre, Munkácsy Gyula, Nagy Sándor, Országh Jenő, Pálffy Aladár, Preisich Salamon, Prodanovics Miklós, Radó László, Raiss Endre, Sohlmann Károly, Szekesán Fruzsina, Weismayer Károly. Megfeleltek: Adorján Miklós, Arnstein Andor, Asbóth Gyula, Balner Vendel, Balogh Béla, Barra Margit, Baráth Endre, Bruck Gyula, Bruck István, Csungán Aurél, Dukay Rezső, Farkas Ernő, Fiala Jenő, Fritsch Ferenc, Gantner János, Gencsy Béla, Gubosó Árpád, Hank János, Hassenberger Károly, Herzberger József, Hermann László, Ispán Illés, Jakab József, Jakóts Béla, Jäger Márton, Karai László, Kocsis Ferenc, Leipziger Zoltán, Lengyel Gábor, Lesskó Sándor, Löwinger Sándor, Mária Sebő, Meer Imre, Merkler Sándor, Müller János, Müller Lajos, Naschitz Lipót, Németh Alajos, Petrán Emil, Péceli Sándor, Péli Mihály, Raskó Ernő, Reinheimer Dezső, Riha Ferenc, Róth Márton, Rotter Alfréd, Salas Dezső, Sáfán István, Staub Péter, Schleiss Miklós, Schubert Emil, Schwartz József, Szeiberth Lajos, Theodorovits Vojislav, Urbányi Sándor, Váradi Miklós, Walthier Ede és Zachariás György.

(—) Távirdástanoncok felvétele. A posta és távirat műszaki felügyelőség javítóműhelyéhez (Budapest, IX. Gyáli-ut 20.) szeptember hó folyamán 20 és pedig 10 bentlakó és 10 kintlakó tanonc vétetik fel. A felvétel egy évi próbaidőre történik. A bentlakó tanoncok felügyeletért, továbbá ellátásért, mely utóbbi magában foglalja az ételmezést, mosást, fűtést, világítást, fűdőt, betegség esetén orvosai kezelést és esetleg szükséges kórházi ápolást, előzetes havi részletekben évi 480 koronát fizetnek. A kintlakó tanoncok — kiknek ellátásáról teljesen a szülők (gyámok) gondoskodnak — előzetes negyedévi részletekben évi 40 koronát fizetnek.

MULATSÁGOK.

(=) Világposta az aradi parkünnepélyen. A tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesületének vasárnapi parkünnepélyén a dalárdák és zenekarok hangversenyei s a nívós kabaré-előadás után kedves szórakozásban lesz része a közönségnek. Az ünnepélyen jelen lesz Arad város egész társadalma és ezért az eszperantó lelkes híveivel a rendezőség világpostát helyez forgalomba, amely a látogatóknak tréfás levélkéket és művészi képeslapokat fog kézbesíteni. Ritka látványossága az ünnepélynek a jur-sátor is, amelynek jelmezes kikiáltói alig győzik majd a közönséget a jelentkezés sorrendjében a kacagtató mutatóványokhoz engedni. A rendezőség nagy gondot fordít arra, hogy az élelmiszer-sátrakban szabott olcsó áron áruljanak és az ünnepély után a Neptun-fürdőben is a szokásos éttermi árak mellett lesz a társasvacsora. Az aradi villanytelep a nemes célra — a tüdőbetegek segélyezésére — való tekintettel este pompásan kivilágítja a Baross-parkot és a Marospartot, Novák pirotechnikus pedig remek tűzijátékban gyönyörködteti a közönséget.

A modern vármegye.

(Bizottsági tárgyalások. — Az előadó beszéde.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 22.

A képviselőház közigazgatási és pénzügyi bizottsága ma Khuen-Héderváry Károly gróf elnöklésével együttes ülést tartottak, amelyen megjelentek: Tisza István gróf miniszterelnök, Sándor János belügyi, Teleszky János pénzügyminiszter, Perényi Zsigmond báró és Némethy Károly belügyi államtitkárok, is, valamint Ladik Gusztáv miniszteri tanácsos. A bizottságok tagjai csaknem teljes számban vettek részt az ülésen, amelyen a vármegyei közigazgatási reformról szóló javaslatokat tárgyalták.

Rakovszky Iván előadó a vármegyei tisztviselők választásának történetét ismerteti, kimutatja, hogy az árpádházi királyok alatt kinevezett tisztviselők által a megye szolgáltatásában és még Mátyás korában is törvényi intézkedett arról, hogy az alispánt a főispán nevezi ki. Csak 1873-ban mondta ki egy törvény a megyék azon jogát, hogy választják tisztviselőiket. 1867-től kezdve a törvényhozás irányzata a kinevezés felé hajlott, egyes törvények minél több szolgálati ág intézését bízták kinevezett tisztviselőkre. Ezzel javultak is a közigazgatási állapotok, tehát a kinevezési kísérletek azt bizonyítják, hogy a helyzeten javítani lehet.

Ezután áttér az előadó a kinevezés előnyeire: pontos és egységes működés válik lehetővé. Függetlenségük is nagyobb azoknak, akik a felelősségre vonható kormánytól függenek, mint akik a felelőtlen megyei nagyságoktól és klikkektől és attól a közönségtől függenek, amely fölött itélkezni hivatottak. Szakszerű szempontok, csak a kinevezés mellett vehetők figyelembe az állások betöltésénél. Végül a tisztviselők érdeke is lévén, hogy a kinevezés által a vármegyei szolgálat állandó existenciát és biztos előmenetelt nyerjen, az által emelkedni fog a megyei tisztikar színvonalára.

A külföldi államok önkormányzati rendszerének ismertetésénél kimutatja az előadó, hogy választott tisztviselők alig vannak, s ahol vannak is, sokkal erősebben függenek eljárásukban a központi kormánytól, mint a mi helyi közigazgatási tisztviselőink. Ezért örömmel üdvözlöi a javaslatot, melytől a közigazgatás megjavulását várja.

Az önkormányzat védelmére szolgáló eszközöket a tárgyalás alatt levő három javaslat meghagyja a vármegye birtokában. Ezt a feladatot úgy sem a tisztviselőknél kell teljesíteniük, hanem a vármegye közönségének. Ha pedig a tisztviselőknél is teljesíteniük kell azt a feladatot, elvárhatjuk azt az állami tisztviselőtől is, mert az sem sokkal többet követhet, mint a fizetésükre utalt megyei tisztviselő. A jelenleg szolgáló tisztviselők rendelkezési állapotba való helyezését elkerülhetetlennek tartja, ha azt akarjuk, hogy az új rend előnyeit minél előbb élvezhesse az ország. A kormány sietni fog az átmeneti helyzetet megszüntetni, mert az a közigazgatás előmenetelére nagy hátránnyal fog járni, s ezért a kormány lesz felelős. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Khuen-Héderváry Károly gróf elnök javaslatára a bizottság úgy határozott, hogy mindhárom javaslatra vonatkozólag egységes általános vitát folytat és ezután áttértek a vármegyei közigazgatási bizottság lényegesebb sze-

mélyi és szolgálati javaslat viszonyairól szóló előadására.

Beöthy László előadó ismerteti az első törvényjavaslatot és kijelenti, hogy a törvényjavaslat nem egy szervesen összefüggő egységes törvény megalkotását célozza, hanem az összeállítás alap gondolatát épen az képezi, hogy annak benyújtása által a másik két törvényjavaslatnak, amellyel egyidejűleg kerül a Ház elé, az az összefüggése biztosított. És épen ezért mindazon kérdéseket, amelyek a tervezett reform keretében a másik két javaslattal szerves összefüggésben nem állnak, külön törvénytervezetben foglalták össze. Azt hiszi, hogy a törvényjavaslat rendelkezéseit három különálló csoportba kell osztani, amelyek közül első a közigazgatási alkalmazottak egyes kategóriái között a szükséges kölcsönösség biztosítását célozza, a második a státussal foglalkozik, a harmadik azokat a kérdéseket tartalmazza, melyek a szolgálati pragmatikával vannak összefüggésben.

Az egész törvényjavaslaton a gyakorlati szempontok vezéreszméje vonul végig. Ezután részletesen tárgyalja a három csoportot, különös részletességgel

a fegyelmi eljárás intézkedéseit.

Rámutat arra, hogy a törvényjavaslat megszünteti azt az anomáliát, hogy a felfüggesztés tartama alatt visszatartott fizetését a tisztviselő csak abban az egy esetben kapja meg, ha büntetésnek nem találták, a másik pedig, hogy a fegyelmi hatóságok nem aszerint alakulnak, hogy az illető tisztviselő milyen státusban van, hanem, hogy hol teljesít szolgálatot. Rátér ezután a javaslat pénzügyi hatására és kijelenti, hogy a legnagyobb rezervációval kell arról szólni, mert csak a törvény végrehajtása után lehet ezt megállapítani. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Jakabffy Imre: A közigazgatás alapos reformját feltétlenül szükségesnek tartja, kérdés csak az lehet, hogy a mai önkormányzat fenntartás-e, avagy szükséges-e reform az önkormányzati szervezet átalakításával és a központi kormány megerősítésével. Örömmel üdvözlöi a javaslatot, ha a kormánynak sikerül a kinevezési rendszerrel a központi kormányhatalom megerősítését elérni, egyszersmind az önkormányzati élet előnyeinek felhasználásával a felügyeleti és ellenőrzési jogok kiterjesztésével tartalmasabbá és

életképessé tenni a vármegyét.

Régi idő óta híve a kinevezési rendszernek, mert meggyőződése, hogy az egyik eszköze a jó közigazgatásnak, a nemzeti feladatok megoldására alkalmas és hasznos nemzetiségi szempontból is. Ha az egyes részletek ellen vannak is kifogásai, a javaslatot a legmelegebben üdvözlöi és elfogadja.

Simonsits Elemér: szükségesnek tartja annak hangsúlyozását, hogy a 48-as törvényhozás, amely behozta a parlamenti kormányformát, iparkodott ezzel a vármegyét összhangzásba hozni. Minden átalakulás, amelyen a vármegye keresztülment, a parlamenti államforma behozatalának következménye. Régen átment a köztudatba, hogy

az egységes állami közigazgatás hozandó be.

Nagy értéke a javaslatnak, hogy megtartotta azt, ami eddig jónak bizonyult. A javaslatot szerencsés alkotásnak tartja, örömmel elfogadja.

Czobor László gyakorlati tapasztalatok alapján bírálja a javaslatot, tulajdonképpen azok kodifikálják azt, amit a gyakorlati élet megvalósított. A végső cél, hogy a fegyelmi ügyek

felett független fegyelmi bíróság döntsön. A javaslatot örömmel elfogadja.

Rónay Jenő kérdésesen tartja, hogy a kinevezés folytán javulni fog-e a közigazgatás. Aggodalma van, hogy a hazafiasság a magyarság szempontjából nem lesz-e káros hatással. Nem áll egyedül aggodalmaskodásával, amit ezzel juttat kifejezésre:

„Videant consules...”

Khuen-Héderváry Károly gróf felfogása szerint már 1848-ban eldőlt az a kérdés, hogy

a közigazgatás állami feladat,

mert a parlamentaris kormány mindenért felel, ami az országban történik. A javaslatnak legnagyobb előnye, hogy az átmenetet könnyűvé teszi, nem mellőzi a múlt kipróbált intézményeiből azt, ami bevált és csak ott keres változást, ahol ezt a gyakorlat indokolja. Rámutat arra, hogy a rendelkezési állományba helyezés nem egyesekre vonatkozik és nem egyes tisztviselők javára érvényesül. Nemcsak a közigazgatás javulására, de nemzeti életünk fejlődésének biztosítására is hatékony lesz, mert szükséges az erők koncentrációja. A javaslatot, minden részlet alapos mérlegelése után, melegen ajánlja elfogadásra.

Tisza István gróf néhány tájékoztató észrevételt kíván tenni általánosságban, anélkül, hogy a részletekre kiterjedne. A javaslat alapelveire nem kíván sok szót vesztegetni, mert erős meggyőződése, hogy a mai társadalmi fejlődéstől elválaszthatatlan a tisztviselő kinevezés és egységes státusba foglalás rendezése. A tisztviselői hivatás életpálya, amely nem lehet választás esélyeinek alávetve. Akik a törvényjavaslat alapelveit támadják, nem is ebből az objektív szempontból indulnak ki, hanem abból, hogy a választási rendszert alkotmánygaranciának tekintik. Különös jelentőség, hogy ép azok féltik most az autonómiát, akik ez előtt azt hirdették, hogy a vármegye autonómiája üres játék, amely a főispáni önkény útján érvényesülő kormánykarakatot palástolja. Ezek a férfiak a közelmúltban

két súlyos csalódásnak estek áldozatául.

Az egyik nagy csalódásuk az 1905-i nemzeti ellenálláshoz fűzött következtetések, amely ellenállás csak az akkori kormány elnézése és mulasztása következtében fejlődhetett ki. A másik csalódás abból áll, hogy erre az ellenállásra, mint meggyőző példára hivatkoznak. Hiszen ez az ellenállás csak arra vezetett, hogy 1906. év tavaszán az emberek kétségbeesetten látták, hogy néhány száz vagy ezer jóra való magyar családot veszedelembbe kergettek.

A közigazgatási javaslat alapfeltételének tartja a kinevezési rendszert,

mert az véget vet annak a rendszernek, hogy a legtehetségesebb tisztviselők sem számíthatnak előléptetésre, mert a haladás útja előttük saját vármegyéjükben el van zárva. Javítani fogja ez egyszersmind a minisztérium közigazgatását is. A reform hatása okvetlenül az lesz, hogy új életre kelti és élénkíti az önkormányzat működését. Végzetes lett volna ezt a reformot úgy megalkotni, hogy elvont doktriner, vagy külföldi példák után igyekeztek volna egy új közigazgatási szervezetet megalkotni, de végzetes hiba lett volna a mai szervezet fenntartása. A törvényhatóság közgyűlése a konkrét ügyekkel tul volt halmozva és ügyköre oly óriási terrenumra nyult, hogy ennek alapos ellátása képtelenség volt. Nagy hátrány az is, hogy a vármegye és a községek között nem volt összekötő kapocs. Ilyet

teremtett meg a járási bizottság, amelynek igen fontos teendői vannak. A járási bizottság működésétől jó és üdvös eredmények várhatók és nem tudja helyeselni a szkeptikusok észrevételeit e tekintetben, mert jövedőlni néhez. A legkisebb eshetőséggel szemben is helyes ennek a tervnek megalkotása. Bizonyos feladatokat viszont jobb a főszolgabírókra bízni, akik jobban ismerhetik az ügyeket, mint azok, akik ma a törvényhatósági bizottság firmája alatt azt intézik. A reform a szervezetet modernizálja, reformálja a hatáskört és megteremti a magyar közigazgatás megjavításának alapját. Az önkormányzatot sokkal életeresebbé és határozottabbá teszi. Kéri a bizottságot, hogy annak minden egyes tagja vegyen részt abban a munkában, amelynek célja, hogy a javaslat minden részlete alapos mérlegelés után jusson a Ház plénuma elé. A maga, valamint a belügyminiszter nevében kijelenti, hogy minden észrevételt és minden objektív kívánságot mérlegelni fog. Kéri a javaslat elfogadását.

Viharos taps és éljenzés fogadta Tisza István gróf beszédét, amellyel a bizottság ülése véget ért.

Ocsóbb tűzifa Aradon.

(Felbomlott kartell. — A kincstár árleszállítása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Mint ismeretes, az elmúlt hetekben igen nagy harc fejlődött ki Arad város tűzifaszükségletének ellátására hirdetett árlejtés körül. Az árlejtés alkalmával a Potoczky gróf féle uradalom érdekeltsége jóval ocsóbb ajánlatot tett, mint az aradi fakereskedők tűzifakartellje és a tanács, noha az előbbi ajánlat nem felelt meg szóról-szóra a pályázati feltételeknek a szállítást még is az uradalomnak adta oda. A fát az uradalom azóta le is szállította, a város szakértői azt át is vették és konstatálták, hogy az uradalom még a szerződésen túl is igyekezett az igényeket kielégíteni, amennyiben igen szűk fát szállított a bőven megmért ölemben.

Ennek a lépésnek nagyon érdekes következményei lettek. Az első eredmény az volt, hogy

Aradon a tűzifakartell felbomlott.

A kartell felbomlása következtében viszont igen éles harc indult meg az aradi fakereskedők között és a konkurrencia most már oly nagy, hogy például még tekintélyes aradi cégek képviselői is már most házról-házra járnak Aradon és ajánlják cégük raktárát az őszi fabeszerezésekre. Ezzel természetesen együtt járt az is, hogy a tűzifa ára Aradon erősen leszállott.

Ez a jelenség nem kerülte ki a lippai erdőgondnokság által fenntartott aradi kincstári fáttelep vezetőségének figyelmét. Mint ismeretes, ezt a fáttelepet a város közbenjárására a földművelésügyi minisztérium azért létesítette Aradon, hogy árszabályozó legyen és a kartellel felvegye a versenyt. Minthogy azonban a fáttelep állami intézmény, természetesen nem tudott olyan kereskedelmi szellemben berendezkedni, hogy igazán versenyképes lett volna. Egyik főhibája például az volt, hogy a hétnek csak bizonyos napján árusították a közönségnek az amugy is csak korlátozott mennyiségben beraktározott fát.

Most, hogy az erdőgondnokságnak tudomására jutott, hogy az aradi fakereskedők a fa árát leszállították, a maga részéről is szükségesnek tartotta ezzel az intézkedéssel lépést

tartani és ezért a napokban felterjesztést tett a földművelésügyi minisztériumhoz: engedélyezték a kincstári fa árának leszállítását is. A minisztérium az engedélyt minden bizonynyal megadja, s így remélhető, hogy az egyik régi aradi miséria: a tűzifa hallatlan drágasága megszűnik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Titok, vígjáték. Gál Gyula és Cziglián István felléptével.

Szerda: Bölcs Nánán, dráma. Gál Gyula és Kiss Ferenc felléptével.

Csütörtök: Kis király, operetta.

Péntek: Cigányprimás, operetta. Andai Ella vendégfelléptével.

Szombat: Matyólakodalom, népies játék. (Bemutató előadás.)

* Gál Gyula vendégjátéka. A Nemzeti Színház kiváló művésze: Gál Gyula három estén át vendégszerepel az aradi nyári színházban. Drámai erők dolgában ugyanis nagyon csehül állunk az aradi társulatnál, úgy illenék tehát, hogy kétszeresen örüljünk, ha drámban végre művészt, még pedig olyan nagy művészt kapunk (ha csak egy pár napra is), miú Gál Gyula. Kicsit bántó és érthetetlen, hogy meglehetősen gyengén telt meg a nézőtér a vendégjáték első estéjén, de talán ebben a darabnak is van része. Szomorj Dező Mária Antóniáját hosszú és unalmas történelmi jelenetsorozatnak ismerte meg az aradi közönség és az igazat megvallva egy-két nagyobb jelenettől eltekintve Lajos király — Gál Gyula szerepe — nem dominálja a darabot. Már pedig a közönség Gál Gyulát akarja látni és hallani és az előadásból magasan kiemelkedő, pompázatos volt az a néhány jelenet, amelyben Gál Gyula vitte a szót. A határaitól király bucsuját szívekbe markolóan mondta el és könyvet csalt a szemekbe. Minden felvonás után sűrű, ünneplő taps köszöntötte a nagy művészt. Gál Gyula játéka mellett annál szegényesebb, fakóbb volt az előadás többi része. Ez alól nem kivétel a másik vendég produkciója sem: Kiss Ferenc, az akadémia végzett növendéke közepes színésznek bizonyul a szerelmes francia lovag szerepében. (+)

* A színház jelentései. Gál Gyula és Cziglián István a vendégei a kedden szinre kerülő Titok-nak, amelyben Gál az apát, Cziglián a fiút játssza. — Szerdán bucsuzik Gál a Bölcs Nánán-ban, a templomost Kiss Ferenc játssza.

A Kis király kerül szinre csütörtökön s ebben lép fel először a nyári szezonban Diósy Nusi.

Pénteken Kálmán Imre Cigányprimása kerül szinre. Sári szerepét vendég: Andai Ella, a soproni színház volt primadonnája játssza.

Vasárnap délután érdekes színházi esemény lesz: Lehar Ferenc operettje, a Cigány-szerelem kerül szinre, a fő női szerepeket Pataky, Diósy és Rontay játsszák.

Matyólakodalom. Szombaton lesz a bemutatója a Matyólakodalomnak, amely a főváros közönségét is meghódította s a Nemzeti Színház állandó műsoradarabja, amely érdekfeszítő, izgalmas történetet is ad a matyó-életéről, amelyben tragikus és humoros jelenetek váltják fel egymást és egy lebilincselő estét szereznek a közönségnek. Az aradi színház egész társulata részt vesz a darabban, amelyhez eredeti matyóruhák készülnek.

* A gettysburgi csata. (A legnagyobb film az Apollóban). Ahol csak bemutatásra került ez a film, mint a kinematográfia legnagyobb és legesodálatosabb alkotását emlegeti a sajtó és a közönség egyaránt. A nagyszabású film az amerikai polgárháború döntőütközését mutatja be (1863. június 1.) megrázóan élethű realizmussal. A darabban 25.000 ember szerepel s a kép előállítás költsége egy fél-millió dollár volt. Az Apolló-péntektől kezdve mutatja be a nagy csataképet. 3

* A fővárosi sajtó nyilatkozata a Mezey dr. és Zay zeneiskoláról. A fővárosi tekintélyes napilapok és zenei szaklapok, így pl. „Az Újság” című fővárosi napilap, továbbá a „Zene” című tudományos és művészeti folyóirat tudvalevőleg már a tanév közben is a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg a Mezey Zsigmond dr. igazgatása alatti akadémiai előkészítő zeneiskoláról (Andrássy-tér 8.) Így nevezetesen a január 18-iki nagyszabású nyilvános növendékkoncertről és a január 25-iki tanári kamarazeneestélyről. Az országsszerte előnyösen ismert zeneiskola újabb nyilvános működéséről: a június 14-ikén tartott nagyszerű vizgatoncertről a következőképpen ír a fővárosi „Az Újság”, június 21-iki, vasárnapi számának „Színház, Zene” rovatában: Zeneiskolai hangverseny. A Mezey Zsigmond dr. vezetésével álló aradi zeneiskola növendékei kitűnően sikerült vizsgálati hangversenyt rendeztek a napokban. A közreműködők mindegyike igen szép készütséggel tett tanúságot, ami az intézet tanárainak jeles oktatási módszerét bizonyítja. Érett, szép játékkal különösen Iritz Manci, Békffy Ilonka, Komlóssy Boriska, Schwarz Ernő, Bakró István, Kalmár Dező és László Bőske tünnek ki, de Ligeti Jolán, Czegka János, Grieszhaber Fanny, Salamon Izsó, Komlóssy Olga, Jakab József, Galler Ersei, a Bánffy-testvérek és Assael Magda is megérdemelték a nagyszámú közönség zúgó tapsait. Nagy magasztalással ír a „Zene” legújabb júniusi száma is e koncertről. Itt említjük meg, hogy a hírneves zeneiskola ingyenes szünidei tanfolyamára és a következő tanévre állandóan egész nap be lehet iratkozni. Felvilágosítást és ezidei évkönyvet készséggel ad az igazgatóság.

* Hol van Coletti? (Magda Lessing vígjáték az Urániában.) A színház tegnapi bemutatójához nagy reményeket fűzött mindenki. De még ezeket is százszorososan felülmulta az a siker, az a zajos lelkesedés, taps és kacaj, amely a nézőtér uralkodott. Talán nem is volt még vígjáték, melyet a közönség olyan zajos elismeréssel fogadott volna, mint a „Hol van Coletti.” Am a darab meg is érdemelte ezt az elismerést úgy meséjének finom, szellemes humorával, mint előadásával. A darab tartalma az, hogy Coletti detektív 100000 márkát ajánl fel jutalmul annak, aki 6t 48 órán belül Berlinben feltalálja. Egész Berlin részt vesz az üldözésben és részt vesz abban maga a közönség is, mely lázas izgalommal lesi az egyes jeleneteket. Az üldözés keretében a humorosabbnál humorosabb, ötletes, tréfás jelenetek kergetik egymást. A valódi francia szellemességgel és kitűnő helyzetkomikummal megalkotott cselekmény, az elsőrangú művészek játéka, élükön Magda Lessinggel, a női főszerep kreatójával, elejétől végig a legvidámabb hangulatban tartotta a közönséget. Külön dicséretet érdemelnek a remek, éles felvételek és az ötletes rendezés. Az előadások nem folytatóságosak és a 9 órai előadásra a kedvesmények nem érvényesek. A képet ma mutatja be utoljára a színház. 5

* Uj slágerek az Apollóban. A kártyavető című rendkívül érdekes drámai filmet mutatta be ma az Apolló-színház. És a pompás kép stílusában illeszkedik bele az Apollóban egymásután bemutatásra kerülő névös filmek sorozatába. A dráma meséje minden ember érdeklődéséhez hozzá tud férni. Alexandra kártyavető bűnös tetteinek számai fonódnak a gazdag Hermanné köré, de végül is izgalmasabbnál-izgalmasabb jelenetek után, a jósnő kerül végzetének esontos ujjai közé. Az elsőrangú drámai képen kívül a „Miniszter ur” című bohózatot nevezhetünk s egy színpompás természetutáni felvételben gyönyörködhetünk. E nagyszerű műsor kedden is vetítésre kerül. 3

Örökre ... a legközelebbi Uránia szeszáció.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásválttatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portókülömbözöt szíves megtérítését kérjük.

Barca Simon ezredes bemutatkozása.

(Az új parancsnok tisztjei között.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 22.

Az Aradi Közlöny jelentette, hogy a 83-ik gyalogezred új parancsnoka, Barca Simon ezredes szombaton este hét órakor Aradra érkezett. Az új ezredparancsnok a vasúti állomástól egyenesen a várba hajtatott, ahol az ezredparancsnokságát nyomban átvette. A tisztikar bemutatkozása és az ünnepélyes átvétel pedig tegnap délelőtt feltizenkét órakor történt meg díszes ünnepséggel.

A tiszti kaszinó helyiségében teljes díszben gyülekeztek a 83-ik gyalogezred tisztjei és feltizenkettőre teljes számban ott voltak. Ugyancsak teljes díszben érkezett meg az új ezredparancsnok, akit tisztelgessel fogadtak. Litschauer Ede alezredes lépett ekkor előre és néhány szóval bemutatta az ezred tisztikarát és üdvözölte az ezredparancsnokot.

Barca Simon ezredparancsnok köszönetet mondott mindenkélt az üdvözlésért, majd kijelentette, hogy szívesen jött Aradra, mert sok jót hallott az ezredről. A cél — ugyan — mindnyájunk előtt közös, együttes munkával érhetjük azt csak el. Én a magam részéről a bajtársi viszonyt a legmelegebben ápolni fogom és munkámhoz kérem az egész tisztikar támogatását.

A beszéd után az ezredparancsnok sorban kezét fogott a tisztikar valamennyi tagjával, akik között számos ismerőst is talált.

Délben díszvendég volt Barca Simon tiszteletére, amelyen szintén teljes számban jelent meg az ezred tisztikara. Az első felkészítőt az ezredparancsnok mondotta. Őfelségére és ezt állva hallgatták végig. Litschauer Ede alezredes ezután szép beszédben köszöntötte az új parancsnokot, akit mint a hadsereg egyik kiváló katonáját üdvözölt. A maga és tisztársai nevében kijelentette, hogy a följobbaló iránti köteles tisztelettel, de szeretettel is vesznek részt munkájában. Barca Simon ezredparancsnok válaszolt az üdvözlésre, megköszönte az elhangzott kijelentéseket és újból hangsúlyozta, hogy ápolni kívánja a bajtársi viszonyt és együttműködésre hívta fel a tisztikart.

A díszvendég részvevői sokáig maradtak együtt és meleg ünneplésben részesítették az ezredparancsnokot.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Főszolgabíró és állomásfőnök.

— Becsületsértés az induló vonatról. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Gyula, június 22.

A múlt év őszén kinos összetűzés támadt a kétgyházi vasúti állomáson Kopeczek Károly Máv. állomásfőnök és Mladin Miklós eleki főszolgabíró között. A főbíró az állomáson nem akarták a vonathoz engedni, amelyen felesége érkezett meg és a szolgálattevő vasúti tiszt magatartása ellen az állomásfőnöktől sem kapott elégtételt. Mladin főbíró — mint annak idején megírtuk — keményhangú panasszal fordult az aradi ügyvezetőhöz, pár héttel később pedig, amikor ismét megfordult a kétgyházi állomáson, az indulóban levő motorosvonatról gúnyos kifejezésekkel illette Kopeczek állomásfőnököt.

Az állomásfőnök bejelentette az esetet az ügyvezetőnek és miután erre felhatalmazást kapott: becsületsértésért bepanaszolta a főbíró a gyulai járásbírósnál. — A járásbíró megállapította, hogy Mladin Miklós csakugyan

ilyesformán szólította meg a vonatról az állomásfőnököt:

— Tekintetes, nagyságos, méltóságos főnök ur hozza közelebb az arcot.

Csak hogy a főszolgabíró még élesebb szavakkal mondta el azt, egy hogy a kifejezést becsületsértésnek kellett minősíteni és a járásbíró el is ítélte az eleki főszolgabírót hatvan korona pénzbüntetésre. Mladin főbírózése alapján most tárgyalta a gyulai törvényszék töleb-bezár tanácsa a kétgyházi állomáson történt különös becsületsértés ügyét és a járásbíró ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

Váltóhamisításért elítelt aradi gyáros.

(Tizennyolc hamis váltó. — Három évi fegyházra ítélte a törvényszék.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 22.

Es év februárjában nagy feltűnést keltett, hogy az aradi rendőrség váltóhamisítás miatt letartóztatta Háber Gyula aradi szalámigyárost. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a szalámigyáros közel huszezer korona értékű váltót hamisított ügyfelei nevére. A hamisításokat Goldschmidt Sándor aradi bankár fedezte fel. Háber ugyanis több Goldschmidt-nál leszámított üzleti váltóját nem rendezte. A bankház erre írt az elfogadóknak (az üzleti váltókon ugyanis Háber csak mint forgató szerepelt), akik természetesen tiltakoztak s kijelentették, hogy a váltók hamisítottak.

Az aradi törvényszék gyorsan folytatta le a vizsgálatot, amit elősegített, hogy maga Háber beismerésben volt. Ilyen körülmények között ma már az aradi törvényszék büntetőtanácsa meg is tartotta a főtárgyalást. A tanács elnöke Lehmann Viktor kir. törvényszéki bíró volt, tagjai Bezóky Árpád és Rottár Sándor királyi törvényszéki bírák.

Háber vallomásaiban előadta, hogy néhány év előtt még Nagyzerinden virágzó fakereskedése volt s szorgalmas munkával kis vagyont gyűjtött össze. A gazdasági krízis alatt azonban üzlete rosszul ment, összeomlott s ekkor vetemedett először arra, hogy hamis váltókat számított le egy békésmegyei pénztárnál. Nem volt célja a pénztárat megkárosítani, sem pedig a váltókon szereplőket, mert azok, akiknek neveit a váltókra hamisította, nagyobb részt amúgy is vagyontalan emberek voltak. A váltókat pontosan rendezte s azt remélte, hogy ha anyagi viszonyai javulni fognak, ki is fogja azokat váltani.

Időközben belátta, hogy nagyzerindi fakereskedésével egyáltalán nem fog zöldre vergődni s ezért beköltözött Aradra. Itt szalámigyárat alapított, amely azonban még a kezdet nehézségeivel küzdött. Aradon tovább folytatta manipulációját, amelyekkel összesen három aradi pénztárat károsított meg.

Az aradi királyi ügyészség husz rendbeli váltóhamisítással vádolta Hábert, aki a husz eset közül tizennyolcat be is ismert s csupán két kisebb összegű váltókról állította, hogy azok valódiak. Háber vallomása során újból hangsúlyozta, hogy nem volt szándéka hitelezőt megkárosítani s csupán a viszonyok szerencsétlen alakulása idézte elő, hogy ő a hamis váltókat nem tudta beváltani.

Morócz Dániel királyi ügyész miután nem merült fel bizonyíték arra nézve, hogy az a két váltó, amelyről Háber azt állította, hogy valódiak, szintén hamis, e két esetben a vádat eljuttatta, a törvényszék pedig rövid tanácskozás után tizennyolc rendbeli folytatólág elkövetett magánokirathamisítás bűntette miatt három évi fegyházra ítélte Hábert. Az ítélet ellen ugy Háber, mint az ügyész felebbeztek.

Pörnyertes Glattfelder püspök.

(A Kuria ítélete egy aradmegyei vezérigazgató pörében.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 22.

A múlt évben nagy feltűnést keltett Glattfelder Gyula csanádi püspöknek az a rendelete, hogy az egyházi vagyont képező betéteket vegyék ki az egyházközségek az egyes pénztárakból és utalják be az alapítványi pénztárba, amelyet a káptalan kezel. Ugyanakkor azonban más püspök is kiadott hasonló rendeletet és így a világi pénztárak betétálladéka jelentékeny tökével csappant meg. Sokan ezt a rendeletet a pápa egyik föltűnő rendelkezésével hozták összefüggésbe. Őszentsége ugyanis megparancsolta, hogy legfeljebb két éven belül minden lelkipásztor köteles lemondani a világi pénztáraknál elfoglalt jövedelmező tisztségéről. Ez érzékenyen érinti a római katolikus egyház lelkipásztorait, mert tudvalevően csaknem minden nagyobb községben lévő plébános szorosabb nexusban áll — igazgató, vagy felügyelő bizottsági tag — egy-egy világi pénztárral. Hogy a lelki atyák még se veszítsék el tekintélyes mellékjövödelmüket e lemondás következtében, a püspökök ugynevezett alapítványi, egyházi pénztárakat kreálnak és ezeknél juttatnak kisebb-nagyobb dotációval ellátott állásokat az egyház szolgáinak.

Glattfelder püspöknek főntebb említett rendelete következtében Pankota község két pénztárat — a Pankotai Népbank és a Pankotai Gazdasági Népbank — pörbe keveredett a csanádi egyházmegyével. Tavaly ugyanis Mahler Mihály, a Pankotai Gazdasági Bank vezérigazgatója harmincezer koronáért megvásárolt a pankotai róm. kath. egyházközségtől egy ingatlant s a szerződés értelmében a vételárat részletekben a saját intézetébe — a Pankotai Gazdasági Bankba — kellett volna befizetnie. Glattfelder püspök amikor hivatalosan tudomást szerzett az ingatlan eladásáról, felügyeleti jogánál fogva felszólította a pankotai róm. kath. egyházközséget, hogy a vételárnak már eddig befolyt részletét s a még ezután befizetendő összegeit utalja át a püspök pénztárába, az alapítványi pénztárba.

Mivel Mahler még nem fizette ki a vételárat, kijelentette, hogy ő ragaszkodik a szerződés feltételeihez és az összeget a Pankotai Gazdasági Bankhoz fogja vinni. A püspök emiatt pört indított Mahler ellen az aradi kir. törvényszéken. Egyben azonban megkérte a pankotai pénztárat, hogy

tartsa titokban ezt a pört s ne informálja arról a nyilvánosságot.

A pénztárat teljesítette is a püspök kívánságát.

Az aradi törvényszéken Glattfelder nyerte meg a pört. Az ügy fölment egészen a kir. Kuriaig, amely a napokban ítélezett és ma érkeztek meg a pör iratai az aradi törvényszékhez. A Kuria kimondotta, hogy a püspöknek, mint az egyházközségek felügyeleti hatóságának joga van a föltűnő rendelkezés: hová kerüljenek az egyház betétei s így joga volt azt kívánni, hogy Mahler a káptalani pénztárba fizesse be az ingatlan vételárát.

HIREK

Miért adták bérbe a főhercegi uradalmat?

(El nem fogadott mentési terv.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 22.

Nagy érdeklődést keltett az Aradi Közlöny legutóbbi számában megjelent cikk, amely beszámolt arról, hogy miért és milyen körülmények között adták bérbe József főherceg kisjenői óriási kiterjedésű birtokát. Beavatott körökben már régen tudták, hogy a főhercegi uradalmak anyagi viszonyai nem a legrendezettebbek.

Mint most értesülünk, nemrégben Aradon merült fel egy nagyon érdekes terv, amely ugyanazt a célt szolgálta volna, mint az uradalom bérbeadása. Páll Miklós erdőtanácsos ugyanis mintegy két hónap előtt azt ajánlta a főhercegi uradalom vezetőjének, hogy az uradalom erdőségeit emelje ki, illetőleg a kitermelést adja bérbe.

Munkatársunk előtt Páll Miklós az ügyről a következőképpen nyilatkozott:

— Tény az, hogy mintegy két hónap előtt tervet dolgoztam ki a ezt közöltem is az erdőkezeléssel. Az ágyai és tőzmiheki erdőségek kitermelése, vagy a kitermelési jog bérbeadása legalább annyit jövedelmezett volna, mint az egész birtok bérbeadása. Tervemet nem fogadták el, sőt ép az erdőségeket tartották meg a termőföldet adták bérbe. Lehet, azért, hogy a főherceg vadászszenvedélyének továbbra is hódolhasson. Pedig tervemben erre is tekintettel voltam. Nagyon egyszerűen össze lehetett volna kapcsolni a hasznosat a kellemessel: a kitermelésnél egész egyszerűen egyes területeket kímélni lehetett volna, helyenként száz, száz holdas ugynevezett semizeket kellett volna hagyni a vadászás nyugodtan folyhatott volna tovább. Talán csak a vadállományt nem lehetett volna úgy ápolni, fejleszteni, a fácántenyéztést eddigi intenzív mértékében folytatni.

Fegyverszünet Albániában.

(Tárgyalnak a felkelők a kormánnyal.)

Távtrati tudósítás.

Durazzo, június 22.

Durazzóból jelentik: A felkelők három napi haladékokat kértek, hogy a feltételeket az ország belsejében lévő társaikkal tudathassák. A felkelők holnap tárgyalni fognak a kormány csapatokkal. A Hercegovina ismeretlen helyre távozott.

Milánóból jelentik: A Stampa durazzói levelezője írja: A város lakói sokat szenvednek a hőségtől. A halottakat rosszul földelik el és ezért nagy a hullaszag. Az utcán lépten-nyomon sebesültekkel lehet találkozni, akiket senki sem ápol. A városban vízhiány van. Több mohamedánt felségsértésért elítélték.

Durazzóból jelentik: Az olasz fegyverek, melyekkel a felkelők fel vannak szerelve, használhatatlanok és ezért a malisszorokat és miriditákat manlicher fegyverekkel látták el.

Berlinből jelentik: A Kölnische Zeitung jelentése szerint Gorizza nevű város holland parancsnoka a nemzetközi csapatoktól segítséget kért, kijelentve, hogy másképp sem a várost, sem a kerületet megtartani nem tudja.

Durazzóból jelentik: Úszkubból érkezett jelentés szerint Arisz Ichmed, a felkelők vezére meghalt. A felkelést ő szervezte, de azután Szerbiába menekült, beteg lett, megoperálták és most az úszkubi kórházban meghalt.

Bécsből jelentik: A bécsi albán követ Surcia-Begk-Flora táviratot kapott, hogy a mon-

tenegróiak két albán határszéli falut felgyújtottak. A lakosság a felgyújtott falvából elmenekült.

Megtiltották a román terménybehozatalt Magyarországra.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 23.

Bukarestből jelentik a Brassói Lapok a következő feltűnő, de eddig meg nem cáfolt hírt: A román földmivelésügyi miniszter olyan felhívást intézett a prefektusokhoz, amely nem a legalkalmasabb arra, hogy a Románia és Ausztria-Magyarország között ugyanis eléggé elhidegült viszonyt melegesse.

A földmivelésügyi miniszter rendelete szigorúan bizalmas természetű, amelyről csak a véletlen folytán szereztünk tudomást, hitelességéért azonban vállaljuk a felelősséget.

A prefektusok utasítása az, hogy lehetőleg gátolják meg a romániai terményeknek Ausztria-Magyarországra való behozatalát, mert ezek a termények a közös hadsereg részére szükségesegek.

A miniszter hivatkozik ugyan a rossz terméskilátásokra is ukázában, amelyben azonban bennfoglaltatik az osztrák-magyar hadsereg vonatkozó kitétele is.

Ugylátszik, Romániának nagyon fejébe szállt a constanzai látogatás.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszédőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltozás és elvétel zivataros esők várhatók. — Sürgönyprognózis: Meleg, elvétel csapadék, zivatarok.

— A király nyaralása. Bécsből jelentik: Ófelsége szombaton délben egy órákor utazik el Ischlbe nyári tartózkodására és szeptember elejéig marad ott.

— A román herceg a cárnál. Pétervárról jelentik: Károly herceg, a román trónörökös pár legidősebb fia a nyáron meglátogatja Livádiában a cári családot és ugylátszik mégis valóra válik az eljegyzésről szóló hír.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Barsy Aurél aradi sóhivatali ellenőrt sótárnokká és az aradi sóhivatal főnökévé nevezte ki.

— Stefánia hercegnő a királynál. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Lányai Elemérné grófné, aki vasárnap délelőtt Gagern bárónő udvarhölgy kíséretében Oroszvárról automobilon ideérkezett, vasárnap délután egy órákor Schönbrunnban hosszabb magánkihallgatáson jelent meg a király előtt. Audiencia után a grófné visszautazott Oroszvárra.

— Suttner Berta meghalt. A Nobel-díjjal kitüntetett Suttner Berta bárónő, a világhírű bécsi író, a béke-világ mozgalomának egyik legkimagaslóbb alakja, tegnap délelőtt hetvenkét éves korában Bécsben meghalt. Az író nővére kurát használt és e kurától támadtak betegség-komplikációi. Suttner bárónő Kinszky Ferenc gróf leánya volt és 1876-ban ment férjhez Suttner Artur báróhoz. Leghíresebb regénye a Die Waffen ni eder című, amellyel a béke mozgalomnak csinált porpagandát.

— Eljegyzés. Lefkovits Imre Aradköviről eljegyezte Löff Ernát Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

Közös sirban a fischamendi katasztrófa áldozatai. Bécsből jelentik: Vasárnap délelőtt a fischamendi léghajókatasztrófa áldozatainak számos rokona jelelt meg a katonai léghajóosztályiak a bécsi arzenálban levő parancsnokságán, hogy megállapodjanak a temetés részleteiről. Minthogy az összes családtagok beleegyeztek abba, hogy közös temetés legyen és az áldozatokat közös sirba temessék, elhatározták, hogy mind a 9 holttestet a bécsi központi temetőbe szállítják és ott temetik el. Kedden reggel kilenc órákor a fischamendi temető halottas kápolnájában a fischamendi plébános beszenteli a holttesteket, azután a koporsókat gyászhintókon beszállítják a bécsi központi temetőbe. A közös temetés szerdán, június 24-én kora délután lesz. A temetésen több Bécsben időző főherceg, a hadügyminiszter, a hadtestparancsnok, a polgármester, valamint a léghajó osztály összes tisztjei és legénysége fog részt venni. A közös disztrikthelyét Bécs városa ingyen ajánlotta fel. A temetés költségeit pedig a katonai kincstár fogja viselni. Tisza István gróf miniszterelnök a következő táviratot intézte Krobotin hadügyminiszterhez: A fischamendi megrendítő gyászhir hatása alatt kérem Excellenciádat, fogadja a szerencsétlenség alkalmából, mely a hadsereget a legszebb reményekre jogosító annyi tehetséges tagjától fosztotta meg, a magam és a magyar királyi kormány legbensőbb részvétét. Hasonló táviratot küldött az osztrák miniszterelnök.

— Merénylet Rotschild ellen. Izgalmas merénylet történt tegnap este Párisban. Az áldozat Henry Rotschild, a nagy fináncdinasztia egyik legrokonszenvebb tagja, aki megsebesült, de szerencsére nem veszedelmesen. Henry Rotschild az opera előadása után gyalog ment hazafelé s amikor a Rue de Caumartin sarkához ért, egy ember revolverral kétszer rálőtt. Az egyik golyó a csipőjén találta, de a magában mehetett haza. Rögtön eltávolították a golyót, mire a sebesült állapota rögtön jóra fordult. — A merénylet a boulevard közönsége ütötte-verte s a lincseléstől a rendőrség védelmezte meg. Az órszobában elmondotta, hogy Proudhon-nak hívják, hatvan esztendőse, járadékaiból él s azelőtt tejkereskedő volt, de az ingyenes tejszarnokok miatt tönkrement. Az őrlött hatását kelti. Áldozata rendkívül sok jót tesz, nagy kórháza van, ahol nemcsak mint orvos működik, hanem sok szegény beteget teljes ellátásban is részesít.

— A balázsfalvai zászlóaffér tettesei. Nagyenyedről jelentik: A Balázsfalván május 15-én és 23-án történt román zászló kitűzése ügyében a hivatalos vizsgálat során megállapították, hogy május 15-én a fanciesali kökeresztre Bunea János, Csorcsza Gligor a balázsfalvi görög katolikus román gimnázium VIII. és Serban Vaszili VI. osztályu tanulók tüzték ki a román nemzeti zászlót és a kitűzőkor revolverrel voltak felszerelve. Május 23-án Károly román király koronázásának évfordulóján a balázsfalvi görög katolikus templom tornyára Voda János Ovidiusz, Fodor Vazul és Pászere János a balázsfalvi tanítóképzőintézet III. osztályu növendékei tüzték ki a román lobogót. Az iskolai hatóság eljárásért és a tettesek ellen bünvádi eljárás indul.

— Harminchármasoktól a honvédséghez. A honvédelmi miniszter rendeletével áthelyezte a hadügyminiszterrel egyetértéssel a közös hadsereg tényleges állományából a m. kir. honvédség tényleges állományába: Vorbuchner-Krausz Frigyes II. Lipót császár és kir. 83. gyalogezredbeli főhadnagyot.

— Az Ábray éremgyűjtemény átvétele. A kulturpalotában nagyértékű gyűjteményt helyeztek el. Ábray Lajos főigazgató teljes hozzáértéssel évtizedeken át fáradozott azon, hogy Róbert Károlytól kezdve az összes magyar királyok és Zsófia Jánostól kezdve az összes erdélyi fejedelmek által veretett aranypénzek és ezüst tallérok teljes sorozatát egybegyűjtse. Ábray fáradozását a legteljesebb eredmény koronázta, a mit igazol az, hogy bárha a gyűjteményben minden egyes arany és tallér külön-külön veretű, mégis sikerült Hunyady Mátyástól 12 darab aranyat és Mázia Teréziától 37 darab tallért egybegyűjteni. A gyűjteményt, mely gazdagságánál és teljességénél fogva a nemzeti múzeum kivételével az ország legértékesebb érem gyűjteménye, az országos főfelügyelőség szakértőjének becslése alapján a város 7000 korona vételárban vette meg. A vételárhoz a közoktatási miniszter 8000 koronával járult hozzá.

— Másfélmillió csalás. Krakóból jelentik: Rövid idő előtt Krakóban új posztónagykereskedés nyílt meg, amelynek tulajdonosaként Löbl, Pollák és Rössler céget irták ki a táblára. A cég számos bécsi és morvaországi, meg más posztógyártól nagymennyiségű árut kapott, összesen mintegy másfélmillió korona számlaértékben. A szállítócégek kérelmére most a bécsi hitelintézmények az új posztónagykereskedőket a rendőrségnél csalás miatt följelentették. Az egyik cégtulajdonos, Pollák, megnevezte a bajt és megszökött, a másikat, Rösslert, sikerült elfogni. A boltban tartott lázku-tatásnál nem találtak se pénzt, se posztót: üres volt az egész bolthelyiség.

— Széttépett oroszán-szelidítő. Newyorkból jelentik: Egyik chikágói cirkuszban borzalmas szerencsétlenség történt. Ditrichst nevű állatszélidítő bement egy ketrecbe, melyben hat oroszán volt. A vadállatok neki estek az állatszélidítőnek, darabokra tépték és a holttest egy részét fel is falták. Fertőtlenítő szert fecskendeztek be, mire ennek a szagától az oroszánok elriadtak és a megosonkitott holttestet így sikerült eltávolítani. A nagy zavarban egy oroszán elmenekült a ketrecből, kirohant az utcákra, ahol nagy riadalmat okozott. Hosszas hajszá után sikerült visszaterelni, anélkül, hogy valakit bántott volna.

— Hivatalos értesítés a váltóhamisító aradi fiúról. Egy héttel az elfogatása után, ekkor sem hivatalos úton értesült az aradi rendőrség arról, hogy a váltóhamisító aradi fiatalember Genfben rendőrkézen van. Tegnap azután hivatalos értesítés érkezett a rendőrséghez. A genfi rendőrség francia nyelvű levélben tudatta, hogy a fiút elfogta és tolmács segítségével kihallgatta, egyúttal értesíti az aradi rendőrséget, hogy a fiatalember toloncolás útján röviden hazakerül.

— Magyar tanulók üdvözlők az angol királyt. Budapestről jelentik: A VIII. kerületi Vas-utcai kereskedelmi iskola végzett növendékei angol nyelvből is tettek érettségit. Nálunk ez az első érettségi vizsgálat, amelyen az angol nyelvből is vizsgáztak a diákok. Az érettségizett ifjak a következő táviratot küldték György angol királynak: Felség, az első magyar, angol nyelvből érettségizett osztály hódolatát küldi felségednek.

— Ünnepelet anarchista. Milánóból jelentik: Azt a Moroni nevű katonát, akit anarchista izgatásaiért büntető századhoz helyeztek, ma egészségügyi okokból szabadon bocsátották. Tudvalevően Moroni volt az oka a most lezajlott lázongásoknak és a nagy sztrájkoknak. Tiszteletére a milánói munkásság bankettet adott.

— Felmentett gyilkos leány. Elberfeldről táviratozzák: Emlékeztet még az a szerelmi dráma, amely február 16-án történt Elberfeldben. Egy Wilden Brunhilda nevű fiatal, előkelő úrileány, aki Norden dr. ügyvédjelölt menyasszonya volt, revolverrel megölte Nettelbeck dr. elberfeldi bírósági asszesszort, akivel viszonya volt. Az elberfeldi esküdtbírósg most tartotta meg a végtárgyalást és tegnap reggel meglepő ítéletet hozott. E szerint Wilden Brunhildát és Norden dr.-t akit bűnrészességgel és felbujtással vádoltak, felmentették. Az esküdtök az összes kérdésekre nemmel válaszoltak és a bíróság a két vádlottat azonnal szabadlábra helyezte. Az orvosszakértők ugyanis, akik kihallgatására a szombatról vasárnapra virradó éjjel került a sor, szakértői véleményükben annak adtak kifejezést, hogy Wilden Brunhilda nagyfokú hisztériában szenved és tettét felindult lelki állapotban követte el. Különösen Braun útkos tanácsos, orvostanár szakértői véleménye hangoztatta erősen a leány hisztériáját. Maga az ügyész is ajánlotta az enyhítő körülmények figyelembe vételét.

— Adókiivetés. Arad sz. kir. város területén működő adókiivető bizottság 1914. június 24-én délelőtt 9 órakor a Pénzügyi-palotánál Andrassy-uti oldalán lévő hivatalos helyiségben a következő foglalkozások utáni adókat 235 kivetési tételtől 327 tételig tárgyalja: Bírósági irásszakértők és könyvszakértők. Bírósági becsüsk és végrehajtók. Biztosítási hivatalnokok. Bodegások. Boy vállalat és autótulajdonos. Borbélyok.

— Megvert szöfraszettek. Londonból jelentik: Lloyd George pénzügyminiszter egy London melletti parkban nagy beszédet mondott. Két szöfraszett zavarta a szónokot, mire többen a hallgatóság közül megkötözték a két nőt és megverték. Egy férfit, aki a nők választójogát követelte, a tóba dobták és a vízben tartották néhány percig. Ugyanigy jártegy lelkész is.

— Öngyilkos francia mérnök. Budapestről jelentik: A Britania-szállóban tegnap jobb halantékon lőtte magát Bandony Louis marseillei születésű negyvenöt éves mérnök és meghalt. Sok csillapító szert, többek között veronált is találtak nála. Valószínűleg idegbetegsége kergette az öngyilkosságba. Konstantinápolyból érkezett június tizenkilencedikén és Párisba készült. A francia konzul címére leragasztott levelet találtak nála. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Öngyilkos szegényházi ápoló. Tegnap délután a Maros parton egy férfi kalapot és sétabotot találtak. Jelentést tettek erről a rendőrségnek, amely csakhamar kiderítette, hogy a talált tárgyak tulajdonosa Márk Miklós 83 éves szegényházi ápoló, aki még tegnap reggel elment otthonról és belevetette magát a Marosba. Holttestét még nem sikerült megtalálni. Hogy az aggastyán miért követte el tettét, nem tudják.

— Ügyvédi vizsga. Werner János dr. ügyvédjelölt június 19-én a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló-bizottság előtt sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát.

— Baleset. Tegnap reggel Popovics Sándor cserepes segéd a Vadászúrt-utca 14. számú ház tetejére akart feljutni. Létrán haladt felfelé, de a létra megbillent és a cserepessegéd lebukott. Súlyos sérüléseket szenvedett.

— Hungária-kávészálla terraszta előtt holnap, kedden a 33. gyalogezred zenekara este 8-11 óráig hangversenyt tart.

— Kiváló szép formájú tenniszcipők árak és hölgyek részére. Angol vászon sétacipők és a világhírű Chasalla Kneip-sandalek már megérkeztek Weinberger János kizárólagos cipőraktárába.

— Pap Lajos fogorvosi gyakorlatát Andrassy-tér 20. szám alól, Andrassy-tér 7. szám alá (Réthly-ház, Minorita-templommal szemben) helyezte át.

— Harmint százalékkal olcsóbb lett a gyermekoosi a Fischer Nagy Áruház Gyári-raktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

— Neptun strand-fürdő, modern berendezés, nap- és légfürdők. Uszoda uraknak és hölgyeknek. Nyitva szeptember végéig.

SPORT.

Aradi tisztek a hadtesti sportversenyén.

(Az első nap eredményei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Temesvár, június 22.

Ma reggel nyolc órakor kezdődött a gyakorlótéren rögtönzött sportpályán a katonai sportját, mely elé élénk érdeklődéssel tekintettek. A jelentékeny sikerűnek ígérkező sportesemény a tisztek versenyével kezdődött, mely százyardos síkfutásból, diszkoszvetésből, gerelyvetésből és egy hármas versenyből állt. A hármas verseny számai: súlydobás, távugrás és 250 méteres gátfutás.

A 33. gyalogezredből Wendler főhadnagy, Tóth és Gyenge hadnagyk, a 2. honvéd gyalogezredből Strauss főhadnagy, Bellányi, Kovács, Szmolka hadnagyk vesznek részt.

Holnap, kedden lesz az önkéntesek athlétikai versenyének napja. Szerdán a legénységi versenyek fognak lefolyni, esütörtökön a katonai nagy céllövő verseny kerül sorra, pénteken, 26-án délután 5 órától 8-ig lesz a nagy záróünnepély a gyakorlótéren, melynek programján az összes versenyágak szerepelnek.

Ma délután 8 órakor kerültek sorra a football elődöntők: előbb a nagyváradi 4. és gyulai 2. honvéd gyalogezred csapatai mérköztek, azután a szegedi 46. és a temesvári 61. gyalogezred csapatai játszottak. A két győztes szerdán délután játssza a döntő matchet.

A verseny mai megnyitóján igen sok magasrangú katonatiszt vett részt a hetedik hadtest területéről.

A száz yardos-síkfutás nevezettai közül a döntőbe kerülnek a következők: Kovács hadnagy 37, Pospiech zászlós 5. honvéd, Spoljár hadnagy 95., Littomericzky hadnagy 10., Háy zászlós 8. honvéd, Ilakovatz hadnagy 96. gyalogezredből. A hadapródok közül: Mixich, Pelikán, Krumenacker, Wilwold, Kendor és Thury.

A súlydobásban első lett: Haut főhadnagy 46. gyalogezredből. (10 méter 82. cm) Második: Veress ezredorvos 61., harmadik: Spoljár hadnagy 96. gyalogezredből.

Gerelyvetésben első lett: Bechtold 28. vadász hadnagy (34.75); második: Gyenge 33. gyalogezredbeli hadnagy; harmadik: Buschek vezérkari kapitány.

A távugrásban első lett: Bechtold 28. sz. vadász hadnagy (5.44 m.); második: Pospiech 5. gy. e. zászlós és harmadik: Guni 101. gy. v. hadnagy.

Diszkoszvetésben első lett: Kelemen 8. honvéd tüzérhadnagy (32.40 m.); második: Veress 61. gyalogezredorvos; harmadik: Gyenge 33. gy. e. hadnagy.

A 250 méteres akadályfutásban elsőnek Pospiech 5. honvédzászlós érkezett be. Második lett: Haut 46. gy. e. főhadnagy; harmadik: Buschek vezérkari kapitány.

A rendkívül sikerült sportnap főrendezője Launing vezérőrnagy volt, a rendezőbizottság munkájának vezetését pedig Benel kapitány vállalta.

VÁROS ÉS MEGYE

Pályázat a kulturpalotai múzeumi állásra. Ma délelőtt járt le a kulturpalotai múzeumi állásra kiírt pályázat. Kérvényeiket beadták: Szudy Elemér az Arad és Vidéke felelős szerkesztője, Strumberger Oszkár alhalmi tanító, Szirmay Jenő könyvelő Aradról, Buja Sándor tanárjelölt, Sehoch Ottó tanárjelölt Kolozsvárról, Munkácsy Mihály muzeumi gyakornak Budapestről, Bartlenszky József aradi cipész és adott be pályázatot.

Árlejtések a városnál. Arad város gazdasági széke ma Zubor Andor (b. főjegyző) elnöklésével tartott ülésében árlejtést írt ki az árvaház és faipari szakiskola tetőzetének eternit fedésére, a Kápolna- és Páltenberg-utcák Shona-szatornáira.

BŐZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesület” június hó 26-án délelőtt 9 órakor tartja igazgató-választmányi gyűlését, amelyen tárgyalják a következő ügyeket: Elnöki jelentés az egyesület működéséről. Aradvármegye alispánjának átiratai. A nagyváradi miniszteri kirendeltség felhívása gőzbérazantás tárgyában. Esztleges indítványok.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tévértéki tájékoztató.

Budapest, június 22.

Készárú.

Üzletellen. 5 fillérrel olcsóbb árak.

Határidő.

	Dél sáv	3 órai sáv
Búza 1914. októberre	12.83-12.84	13.73-13.74
Búza 1915. áprilisra	13.95-13.96	13.85-13.84
Rozs 1914. októberre	9.25-9.26	9.24-9.25
Tengeri 1914. júliusra	7.69-7.70	7.69-7.70
Zab 1914. októberre	7.79-7.80	7.72-7.73

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (június 22.)

Oszt. hitel	602.—
Magyar hitel	779.—
4% koronajáradék	79.82
Oszt. magyar államvasút	725.—
Jelzálogbank	400.50
Lezámitelőbank	489.50
Hazai Bank	272.—
Magyar Bank	487.50
Kereskedelmi Bank	8566.—
Rimamurányi	614.75
Salgótarjáni	681.—
Köszöri Vasút	588.50
Városi Villamos	309.25

Bécsi értéktőzsde (június 22.)

Oszt. hitel	601.—
Magyar hitel	777.—
Oszt. magyar államv.	683.50
Déli vasút	84.50

A Temesvári Lloydársulat terményesarmokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonkénti korona értékben.) 1914. jun. 22. Búza 75 kilogrammos 27.20-27.40, 78 kilogrammos 27.50-27.60, 77 kilogrammos 27.70-27.80, 78 kilogrammos 27.90-28.00. Rozs (prima) 21.40-21.50, (közép) 20.80-20.90, Árpa (sertőző) (sakarmány) 13.40-13.60, Zab (prima) 13.20-13.30, (közép) 12.30-12.40, Tengeri régi (magyar) 14.20-14.40, (román) régi 13.70-13.80, új 10.30-10.40, Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.20-6.30, (rózsás) 7.00-7.10.

Felelős szerkesztő:

Rudoványzsky Endre.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1914. június 23-án.

Gál Gyula és Cziglián István felleptével:

A t i t o k.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Pierre Weber. Rendező: Szendrey Mihály.

SZEMÉLYEK:

Jouvenel	Gál Gyula	Santanayás	Kápolnasy J.
Jouvenelné	Follinuszé	Trévoux	Szendrey M.
Hanzl, fl.	Cziglián I.	Marie	Harmath J.

Kazdeta este 8 órákor.

NYILTÉR.

KERESZT KUT, FERDINAND KUT:
biztos használat, mely a beleket nem ingerli elhagyásodásnál, gyomor-bajoknál és aranyernél.

RUDOLF-FORRÁS
biztosan ható szer hólyag, vesebajoknál, köszvény, csúsz, húgybántalmaknál stb.

MARIENBADI VÖKÖRÁK
Tiszán és Természetesen fölülve.

AMBROSZIUS-KUT
EUROPA LEGGAZDAGOSAB VASTARTALMÚ FORRÁSA.
Kiváló vértisztító szer sápkórnaál és vérszegénységnaál.

TERMÉSZETES MARIENBADI KÜTSŐ KUT-PASTILLÁK.
Ismertetőh árnyvázkereskedésekben, gyógyfár-és drogueriákban.

2687

Dr. Werner Sándor

a bpesti Szt.-István kórház Röntgen-intézetének v. orvosa

Röntgen gyógyító- és vizsgáló laboratoriuma

Kezelések: bőrbajoknál, időlt eozema, bőrrák, bőrgümőkör, stb., méhbajoknál, felférvéségnaál, a pajzsmirigy álképleteinaál, rosszindulatú daganatoknaál, stb.,

Vizsgálatok: (átvilágítás és fotografozás) a tüdő, a szív, a gyomor és bél elváltozásainál. A csontok és ízületek elváltozásainak, a fogak kóros állapotainak röntgenesése, stb.

Arad, Szabadság-tér 2. szám, II. em.

ARADI KÖZLÖNY

1914. évi július 1-től új előfizetést nyitunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország legelterjedtebb, legtartalmasabb és legkedveltebb vidéki napilapja. Hétköznaponként 16-20, vasárnap és ünnepnaponként 28-36 oldalon jelenik meg. Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

egy hónapra	2 K. — fill.
negyedévre	6 " — "

Vidéken:

egy hónapra	2 K. 40 fill.
negyedévre	7 " — "

Minden legalább negyedéves előfizető, (akkor is, ha havonként fizet elő), továbbá, ki időközben lép vagy most lépett előfizetőink sorába, ajándékuul ingyen és bérmentve kapja

az Aradi Közlöny

Nagy Képes Naptárát

az 1914. évre vonatkozóan.

Mindenféle

nyomtatványok

Izléses, esinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JÓZSEF FŐHERCEG-UT 22. SZÁM.

Ó Ca. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrassy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Megérkeztek a legjobb, legújabb kivitelű

jégszekrények.

Legolcsóbb és legnagyobb raktár

Üveg, porcellán, lámpa, mennyaszonnyi kelengye, nászajándék, konyhafelszerelés, vendéglői- és kávéházi berendezések.

Mélyen leszállított árak:

Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral	150
Borkészlet 1 palack 6 pohárral	140
Likörkészlet 1 palack 6 pohárral	1—
12 drb. vizes pohár csiszolt üveg	140
12 " boros pohár	120
12 " likörös pohár	120
1 felszolgáló állvány 6 tányérral	120
1 cukortartó	40
1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos	120

Porcellán edény, kárlsbádi gyártmány

6 pár finom szines kávé- v. teacsésze	3.—
6 személyes kávé- vagy teás-készlet modern forma aranyozva és festve	7.50
6 személyes étkező-készlet 26 drb. csodaszép forma aranyozva és festve	14.50
1 remek szép angol mosdókészlet 3 diszesen festve	9.—
1 legújabb divatu porcellán mosdókészlet aranyozva és diszesen festve	14.—
1 majolika tészta-tál 6 tányérral diszesen festve	3.—

Alpaca evőeszközök eredeti gyári árjegyzék szerint.

Nagy választék villany- és légszesz-osillárokban. — Legjobb minőségű Wolfram izzólámpák.

Képkeretek a legújabb kivitelben gyorsan készíttetnek.

Legnagyobb épület üvegezési vállalat.

Dr. Mann-Szanatorium

Arad, Kazinczy-utca 10. szám.

TELEFON SZÁM 532.

Megnyilik július 15-én.

A modern orvostudomány legszigorubb követelményeinek megfelelően berendezett gyógyintézet, mely fekvésénél fogva teljesen zajtalan, pormentes. Az összes betegszobák egy szép kertre nyílnak. Fedett és nyitott terrasse, Elsőrendű műtőterem, külön szülő-szoba, Röntgen-, vegyi- és mikroszkopiai laboratórium.

Kezelő orvosát a beteg maga választja.

Állandó orvosi felügyelet. Mérsékelt árak. A szanatoriumba elme- és hevenyfertőző, továbbá chronikus betegségek folytán önmagukkal tehetetlenné vált betegek (sinylődők) kivételével bármilyen — gyógykezelést igénylő — beteg vétetik fel. Előjegyzések a főlvelekre július elsejétől. Felvilágosítással telefonon vagy levélileg készséggel szolgál

Dr. Mann Adolf.

Uránia színház.

Ma utóljára

a „Kék egér“ összes szereplőivel Berlinben, Bécsben és Budapesten 1000 előadást ért pompás bohózat:

Hol van Coletti?

(Berlin bei Tag und Nacht.)
Magde Lessinggel 5 részben.

Előadások 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak

A 9 órai előadáson kedvezmények nem érvényesek.

1841

**„MODIANO“
CLUBSPECIALITÉ**

**A LEGDRÁGÁBB
A LEGJOBB!**

*„Ez a színház az úgy a műveltség
mint a színházak aranytalanok, de
mindenképpen benne van a színházban
az úgy a színházban a színházban“*

9272

Erdély gyöngye az Előpataki ásványviz, elsősmert legjobb Uditő és gyógyító ital.

Főraktár: Éles Arminnál, Aradon,

Félliteres üveg 26 fillérj Literes 36

Teichhof-Pension
 Mariatrost-Graz mellett
 5 perc a Teichhof villamos megállóhelytől gyönyörű fekvéssel nagy fenyőerdő mellett. 435 m. a tenger színe fölött 50 szoba, erkélyek, teraszok, fürdők, villanyvilágítás, elsősmert gondos ellátás. — Prospektus ingyen. 3598

Veszek
 vagy más tárgyakra átvésztelt zafiroédulákat, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brilliáns tárgyakat

Deutsch Izidor
 Árás és ékszerész
 Welter J.-utca, Minorita-paletta
 Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Telefon 595.
Költözők figyelmébe.

Ajánljuk nagy választékú jól berendezett modern villanycsillárainkat, ugyisintén elvállalunk villamos és gázcsillárok átszerelését leggyorsabban és legjutányosabban. Salvos megkereséseket kérünk.

Pálincás Lajos és Társa
 villanyműszerészek
 Arad, Deák Ferenc-utca 7.
Kalmár József
 villanyszerelő
 Arad, Balacz-utca 2. sz.
 Telefon 242. Telefon 243.

PALMA az elasztikus cipősarok

Figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

9261

Magyar királyi államvasutak.
 165749—1914. F. IV. a. szám.

Hirdetmény.

Utípodgyász és mintabőröndök elszállítása a lakásról, illetve üzlethelyiségből.

A magyar királyi államvasutak központi menetjegyirodája (Budapest, IV. Vigadó épület) Budapestről a bel- és külföldre utazó közönségnek vasúton feladandó utípodgyászait és mintabőröndjeit szóbeli, írásbeli vagy telefon útján történt bejelentésre a székesfőváros I., II. és IV., IX. kerületeiben fekvő lakásokon illetve üzlethelyiségben átveszi, azokat a felvételi helyen (Pollák B. és társa V. Sas-utca 16.) vasuti podgyásként elszámolja és a kívánt vonatokhoz, az illető budapesti pályaudvarra (keleti vagy nyugoti pályaudvarra) kiszállítja.

- A fizetendő illetékek a következők:
- a) utípodgyászokért darabonként 50 kgig ... 1.— kor.
 - szállítmányonként azonban legalább ... 1.20
 - b) kerékedelmi utazók mintabőröndjeiért darabonként 65 kgig ... 1.—
 - ezenfelül minden megkezdett 10 kgért ... —10
 - Az I. és II. kerületből történő fuvarozásért a fenti illetékek kivül minden podgyászdarab vagy mintabőrönd után még ... —30 fill.
 - pótilleték, szállítmányonként azonban legalább ... —50 fill.
- szedetik be.

A bejelentésnek a központi menetjegyirodában (telefon 75—15.) vagy a felvételi helyen (V. Sas-utca 16. telefon 32—96.) lehetőleg az utazást megelőző napon kell történnie, mire a podgyász a reggeli vonathoz előző este, a déli vonatokhoz aznap reggel, az esti vonatokhoz pedig aznap délután a bejelentett lakásról elszállítatik.

A podgyász felvételéről szóló hivatalos feladóvevény, a felvételi helyen (V. Sas-utca 16.) szolgáltatatik ki, mely alkalommal a mintabőröndök szállítására jogosító igazolvány bemutatandó. A feladóvevény kívánatra a lakásban is kézbesítettik, melyért 40 fillér fizetendő.

Budapest, 1914. évi június hó.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A selyemhernyó tenyésztés előmozdítása és védelme tárgyában közhírré teszem, hogy a selyemhernyó tenyésztéssel foglalkozók közutakon, köztereken vagy utcákon lévő szederfákról tekintet nélkül arra, hogy foglalkozik-e hernyó neveléssel vagy nem az illető kinek háza előtt a szederfa áll, szabadon szedhetnek lombot, kivéve azon szederfákat, melyeknek törzse 10 cm. átmérővel nem bírnak és lombjuk mérsékelt és rézgáliczkeveréket tartalmaznak.

Ki selyem tenyésztési célra a lombzedést jogtalanul megakadályozza vagy a lombot megfertőzés által selyemtenyésztési célra használhatatlanná teszi, az 1894. évi XII. t. c. 95. § 6. pontjába ütköző kihatást követi el és 20 napi elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lass büntetve.

Arad 1914. évi május hó 17-én.

Green főkapitány.

U, biztosan ható patkányirtó szer!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni patkány- és más kártékony állatok irtására feltalált és biztosan ható irtószeremre.

Szerem feltétlenül biztos hatású és kerem erről egy próbacsomag által meggyőződni.

Egy próbacsomag ára, mely 25 patkány kiirtására elegendő egy korona.

Videki megrendeléseket azonnal eszközölöm. A patkányirtást kívánatra személyesen végzem.

Ugyancsak kapható poloska- és svábbogár irtószer is.

Uhercz y Giza

kárpitos Arad, Lázár Vilmos-utca (Avarfy-ház.) 3777

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3361

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc utca 42. sz. 14987—1914. kh. sz.

Hirdetmény

Közhírré teszem, hogy a ragadós száj- és körömfaja Aradon járványosan fellépett, ezért is további rendelkezésig a bel- és országos vásárookra hasított körmű állatok fel nem hajthatók.

Felhívom a hasított körmű állatokkal rendelkező állattartó gazdákat, hogy járlataikat a kapitányi hivatalhoz 48 óra alatt mutassák be.

Arad, 1914. évi június hó 16-án. Főkapitány távol:

Bittnér, rend. kapitány.

Neptun-fürdő Strand-vendéglője.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a fürdő területén az éttermek be vannak rendezve, külön az urak és külön a hölgyek részére, hol állandóan kitűnő meleg és hideg ételek, villás reggeli, ugyisintén frissen csapolt Dreher-schwehāti sör, mokrai-borok állanak, a közönség rendelkezésére. — Pontos kiszolgálás. — Számos látogást kér, tisztelettel **PILCSUK FERENC** vendéglős.

Meleg konyha reggel 8 órától 11 óráig. Mérsékelt árak. Abonnensek elfogadtatnak.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddal nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogakfehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönbön Amerikában a leghírnevesebb fogspeciálistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025

Aradi Kőszén és Kokszt Forgalmi vállalat
Arad, Andrásy-tér 20. sz.
 Városi és megyei telefon 987. sz.

Szállít közvetlen a bányákból cséplésre, gőzsztánásra és iparüzemek részére elsőrendű magyar Hungária Környei, Aninal, Karwini és Porosz kőszéneket a legjutányosabb árban.

Magyar szén, Porosz szén,
 Porosz kokszt, Bükkfaszén.

Kérjük ajánlattételre cégünket felszólítani. Kiváló tisztelettel
Aradi Kőszén és Kokszt Forgalmi vállalat.

Értesítés!

MEGNYILT

a Forray-utcában, a volt Popper Testvérek-féle helyiségben
 (Gróf Hunyadi palotában.)

Singer Sándor

női és férfi divat fióküzlete

ahol női ruhakelme, mosó áru, de-
 lén, kész női és férfi fehérneműek,
 vászon, ohiffon és asztalneműek.

Kész fiu- és leányka-ruhák és felöltők.

Harisnya, kezttyű, csipke és szalag nagy választékban és jutányos áron szereshetők be. . . Kérem a nagy-
 érdemű közönséget, hogy mielőtt a
 fennti árukat beszerezné szivesked-
 jen üzletemet felkeresni. Tisztelettel

Singer Sándor
 Arad, Forray-utca (Gróf Hunyadi-palota)

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Menetrend.

Arad—Brád.

Arad	ind.	505	552	622	653	854	1153	1240	256	420	500	709
Ujszentanna			640				1238					
Pankota			631									
Borossebes		411										
Honcztó						1247						
Brád	érk.	655		1138	218			741	911		707	1000

Brád—Arad.

Brád	ind.		403	730			936		137		430	
Honcztó				556								
Borossebes		325										
Pankota												
Ujszentanna		602				736		1010			715	
Arad	érk.	652	727	1034	848	131	815	350	1184	624	748	845

Ujszentanna—Kétegyháza.

Ujszentanna	ind.	643	943	1242	857	606	609
Kétegyháza	érk.	815	1111	224	541	747	952

Kétegyháza—Ujszentanna.

Kétegyháza	ind.	405	538	750	1047	301	624
Ujszentanna	érk.	554	725	923	1233	443	753

Borossebes—Menyházafürdő.

Borossebes	ind.	1018	csak ünnep- és vasárnap	1245	naponta	640
Menyházafürdő	érk.	1133	VI/1—VIII/31-ig	152	VI/1—VIII/31-ig	747

Menyházafürdő—Borossebes.

Menyházafürdő	ind.	naponta	512	225	csak ünnep- és vasárnap	524
Borossebes	érk.	VI/1—VIII/31-ig	615	350	VI/1—VIII/31-ig	630

A vastag számok a gyorsmotor-, a rendes számok a motoros-, a dült számok a személyvonatokat jelzik.

HELACIT

Van szerencsénk értesíteni, hogy **HELACIT** elnevezés alatt egy új készítményt hozunk forgalomba, mely a bőrtkát (mitesser) van hivatva gyorsan és sikeresen elmulasztani.

A **HELACIT** különösen ajánlatos zsíros, fényes, izzadó arc bőrű egyéneknek, de használhatja bárki is estély, séta stb. előtt.

A **HELACIT**-ből keveset gyapottra vagy rongyra öntünk és azzal arcunkat letöröljük.

Mindenkit meg fog lepni az a csodás hatás, amelyet a **HELACIT** azon percében előidéz. Az arc olyan lesz, mintha valami lehetet finomságu harmattal (a gyümölcs hamvához-hasonló) volna bevonva.

Atkák pár napi használat után elmúlnak.

Ára 1 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan- és vegyészeti gyára Aradon.

Kapható:
Földes Kelemen és Hehs Vilmos
 gyógyszer-tárában. 1234

1914. V. 1167—1. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósi fenti számú végzése által Tóth József aradi lakos végrehajtató javára 13,200 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 725 koronára becsült igénymentes mézszárazéki berendezések, szalonna, aszír, szőnyeg, lovak, kocsik és egyéb álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Ujmikolákon 3. sz. a. leendő eszközlésére 1914. évi július hó 4. napjának délután 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1914. június hó 17. napján.

Györfly Arnold
bir. végrehajtó.

3898

14542—1914.

Hirdetmény.

A m. kir. honvéd hadapród iskolaiban 1914/15. tanév kezdetén az Arad sz. kir. város közönsége által alapított helyek egyike betöltendő lesz.

A pályázati feltételek a városi katonai osztályban betekinthetőek és a pályázati kérvények bezárólag f. évi július hó 1-ig a város polgármesterénél nyújtan-dók be.

Arad, 1914. június hó 18.

A városi tanács.

Konstantinápolyi kenyér-sütő-vállalat.

Tisztelettel értesitem Aradváros közönségét, hogy f. hó 23 án Deák Ferenc-uten 18 sz. alatt egy jól berendezett

Komlóskenyér sütődét és elárusító üzletet

nyitok, hol naponta kétszer, u. m. reggel 8 és d. u. 2 óraker frissen sült komlóskenyér, mely nem savanyodik, nem penészedik és ize kitűnő, áll a m. t. vevőközönség rendelkezésére.

Viszontelárusítóknak kedvezmény

Sütésre kenyeret elfogadok reggel 8 és délután 2 óraker.

Kahreman Omer, pékmester.

3851—1914. p. m.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő a XL. fizetési osztályba beosztott évi 1400 kor. fizetés, 200 kor. városi pótlék, 640 kor. lakáspénz és évi 240 kor. ruhaátalánnyal javadal mazott rendőrségédviszi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal másutt netán eltöltött szolgálati idejüket igazoló bizonyítványokkal és nem a város szolgálatában állók egészségi állapotukat igazoló orvosi bizonyítvánnyal, ellátott pályázati kérelmeiket méltóságos Báró Urbán Iván főispán urhoz címeve hivatalomba folyó év június hó 30-án déli 12 óráig nyújtsák be.

Az állás főispáni kinevezés útján fog betöltetni.

Arad, 1914. június 17-én.

Varjassy
polgármester.

Aradon a Pécskai-ut 1/a

szám alatt a

nagyállomással

szemben ujonnan átalakított

szálloda és vendéglő

azonnal kiadó.

Bővebbet 3869

Reusz Sándor

Boros Beni-tér 5. szám.

Figyelem a címre!

Nem összetéveszteni!!

Ha kerékpárt vagy jó varrógépet akar venni látogasson meg, ahol könnyen meggyőződhet, hogy nálam csak a legjobb gyártmányú gépek kaphatók feltűnő olcsó árakban, esetleg kedvező részletfizetés mellett is. Javítások legszakszerűbben, jutányosan elkészítetnek. — Mérlegjavításokat állami hitelesítéssel vállalom. Síracsokat olcsón készítek. — Szíves pártfogást kérek

Hammer Zsigmond

lakatos, műszerész és mérlegkészítő

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Telefon 370.

1923

Menetrend.

Arad—Budapest.								
Állomások	T. III.		Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Szv. I. II.	
	I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	
Arad	4:51	9:29	6:20	5:09	8:20	11:42	8:15	
Sofronya	5:08	9:58		5:15		11:58		
Kürtös	5:25	10:17	6:40	5:37		12:11	4:35	
Lökősháza	5:44	10:37		5:43		12:26		
Bánhidai major	5:52			5:53		12:33		
Országút	5:58			5:58				
Kétegyháza	6:08	10:42	7:04	6:01	9:03	12:44	4:59	
Ujkigyós	6:28	10:47	7:05	6:02	9:04	12:48	5:00	
Békés-Csaba	6:41	11:00		6:16		1:01		
Békés-Földvár	6:54	11:11	7:23	6:27	9:23	1:12	5:19	
Mezőberény	7:08	11:21	7:24	6:33	9:27	1:32	5:25	
Gyoma	7:23	11:33		6:49		1:46	5:37	
Mezőtar	8:01	11:38		6:50		1:49	5:39	
Pusztapó	8:17	12:00	7:43	7:00		2:01	5:48	
Szajol	8:33	12:08	8:02	7:25	10:05	2:26	6:08	
Szolnok	9:08	12:13	8:07	7:30	10:12	2:33	6:15	
Ujszász	9:28	1:00	8:27	7:56	10:37	3:01	6:35	
Tápiógyörgye	9:43	1:04	8:28	7:57	10:38	3:07	6:38	
Tápiószecső	10:10	1:28	8:45	8:20		3:30		
Nagykátá	10:23	1:37	8:56	8:31		3:42		
Tápiószecső	10:33	1:43	9:05	8:43		3:53		
Tápiószecső	11:10	2:05	9:18	9:00	11:23	4:10	7:08	
Tápiószecső	2:00	2:35	9:28	9:33	11:30	4:30	7:37	
Tápiószecső	2:27	2:55	9:45	9:56	11:47	4:51	7:44	
Tápiószecső	2:32	3:01	9:46	10:02	11:48	4:52	7:45	
Tápiószecső	2:50	3:17		10:17		5:07		
Tápiószecső	3:08	3:28		10:27		5:17	8:08	
Tápiószecső	3:33	3:54	10:16	10:51	12:16	5:42	8:17	
Tápiószecső	4:12			11:08		5:58		
Tápiószecső	4:28	10:36	11:22	12:39	6:11			
Tápiószecső	4:48	4:41		11:35		6:25		
Tápiószecső	4:51			11:43		6:33		
Tápiószecső	4:54	4:53		11:52	12:56	6:42	8:52	
Tápiószecső	5:08	5:25	11:10	12:15		7:08	9:16	
Tápiószecső	5:10	5:35		12:23		7:17		
Tápiószecső	5:20	5:44	11:20	12:30	1:25	7:25	9:20	

Budapest—Arad.								
Állomások	Gyv. I. II.		Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Szv. I. II.	
	I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	Szv. I. II.	Gyv. I. II.	
Budapest kpu.	7:05	7:50	1:35	2:10	5:00	9:30	11:25	
Kőbánya felső p. u.		8:00	1:45		5:10	9:40	11:35	
Rákas	7:20	8:07	1:51	2:23	5:14	9:58	11:47	
Maglód	7:40	8:34	2:15		5:23	10:17	12:16	
Gyömrő		8:44	2:24			10:33	12:32	
Mende		8:51	2:31			10:41	12:39	
Tápiószecső		9:02	2:42			10:57	12:55	
Tápiószecső		9:13	2:52			11:08	1:05	
Tápiószecső	8:17	9:33	3:17	3:12	6:09	11:33	1:23	
Tápiószecső		9:51	3:32		6:18	11:53	1:42	
Tápiószecső		10:00	3:41			11:58	1:51	
Tápiószecső	8:46	10:13	3:53	3:41	6:23	12:13	2:06	
Ujszász	8:48	10:15	3:54	3:42	6:25	12:17	2:08	
Szolnok	9:06	10:36	4:12	3:59	6:37	12:33	2:20	
Szolnok	9:21	11:02	4:32	4:06	7:12	1:05	2:55	
Szajol	9:37	11:25	4:51	4:19	7:27	1:23	3:13	
Pusztapó		11:35	5:03		7:35	1:38	3:31	
Pusztapó		11:46	5:15		7:41	1:46	3:41	
Mezőtar	10:12	12:06	5:40	4:50	8:03	2:12	4:11	
Gyoma	10:37	12:34	6:11	5:10	8:23	2:33	4:38	
Mezőberény	10:44	12:41	6:19	5:11	8:33	2:53	5:02	
Békés-Földvár	11:05	1:07	6:23		8:43	3:21	5:33	
Békés-Földvár		1:16	6:33	1:38		3:35	5:44	
Békés-Földvár		1:18	6:35	1:39		3:37	5:47	
Békés-Csaba	11:23	1:31	7:12	1:50	9:05	3:52	6:05	
Ujkigyós	11:27	2:05	7:23	1:57	9:08	4:02	6:35	
Kétegyháza		2:17	7:23			4:04	6:48	
Kétegyháza	11:45	2:28	7:37	6:16	9:24	4:27	7:02	
Kétegyháza	11:46	2:33	7:38	6:17	9:25	4:31	7:07	
Országút			8:07				7:15	
Bánhidai major		2:44	8:17			5:09	7:20	
Lökősháza		2:51	8:23			5:15	7:28	
Kürtös	12:12	3:06	8:53		9:49	5:28	7:44	
Sofronya		3:16	8:53		9:57	5:31	7:55	
Arad	12:32	3:31	9:03	6:52	10:05	5:57	8:10	

Figyelmeztetés!

Miután az

„Aradi Ibolya Crème“-met

utóbbi időben utánozták, hogy a nagyérdemű hölgyközönséget a félrevezetéstől megóvjam, az

„Ibolya Crème“

elnevezéshez a „DORÉ“ szót is csatoltam. —

Saját érdekében tessék csakis oly Ibolya

Crémet vásárolni, melyen az

„Ibolya Doré Crème“

felírás látható. Ára 1 tégelynek

1 korona. Kapható a készítőnél.

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában Arad, Andrassy-tér 22. sz.

továbbá Berger Gyula, Földes Kelemen, Hehs Vilmos, Kárpáti János, Ring Lajos és Wojtek Kálmán urak gyógyszertárában, valamint Wojtek és Weisz Hansu Nestor és Török Andor és Társa urak drogériájában.

Ezen rovatban minden szó egy-egy betűkötésnek ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri utca 29.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján történő küldésével — a szelvényen a szöveg elírás — avagy levélbélyegeken. Tudakozásánál a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkötéseknek (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, es esetében, válaszbeli levelet csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzandók. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjlanul megszerkesztül. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Azon apróhirdetésekre vonatkozó adnivalók, ahol a hirdetés mellé: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

„Piros szalag”
remélem nem sokat kell gondolkodnia és mielőbb látni akarom údv. 3892

Hajbetegségek

ugy keletkeznek, hogy elmulasztja a hajnak s a fejbőrnek gondozását, ezt meggátolhatja a kitűnőnek bizonyult Dr. George Robert American Hair Petroljával. Kapható a Központi Drogeriában. 2201

OKTATÁS.

Isr. Flainternátus Aradon.
Chorin Áron-utca 1. sz. felvessz polg. gimnáziumi és reáliskolai nyilvános és magántanuló benlakókat a jövő tanévre. Visszamaradtak esetleg 2 osztályt is véggezhetnek. Prospektust készséggel küld az Igazgatóság. 3898

KIADÓ LAKÁS.

Egy
különbejárattal elegánsan butorozott tiszta tágas szoba kiadó, Batthyányi-u. 9. balra, ajtó 9. 3888

Máv

üzletvezetőségtől áthelyezett hivatalnok urak figyelmébe ajánlom Nagyvárad Menház-u. 7. sz. házamban 3 szobás modern utcai lakásom augusztus 1-re. Özv. Schönfeldné. 3891

Egy csinosan

butorozott utcai szoba előszobával kiadó. Weltzer János utca 14. 3901

Kiadó lakás.

Legmodernebb berendezéssel egy 5 szobás lakás, mely áll 3 utcai és 2 udvari szobából és a szükséges mellékhelyiségekből azonnalra kiadó. Értekezhetni Petőfi-utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél. 2005

Kiadó.

Kápolna-u. 6. sz. alatt nagyobb három szobás lakás mellékkel virágos udvarban, gázkályhás fürdő, villanyvilágítással f. é. augusztus hó 1-re. Bővebbet ugyanott. 3768

Egy

elegánsan butorozott utcai szoba alkovval, garzon lakásnak is alkalmas, a Bohus palotában kiadó. Ugyanott egy új gáz reszó eladó. Cím a kiadóhivatalban megtudható. 3837

INGATLAN.

Házeladás.

Baross-park közelében egy emeletes ház két lakással eladó. Cím a kiadóhivatalba. 3638

Eladó

új ház a Szabadság-térhez közel elsőrendű 8 szobás lakással. Cím a kiadóban. 3867

ÜZLETEK.

Két modern üzlethelyiség

esetleg azonnal is kiadó. Ugyanott egy nagy kapu is eladó. Eötvös u. 12. 3812

A főtéren

egy 50 év óta fennálló ismerős vevőkörrel, jó forgalmu fűszer üzlet italméréssel és trafikkal betegség miatt azonnal átadó. Cím a kiadóban. 3895

Kiadó üzlethelyiség

a legforgalmasabb helyen Szabadság-tér 8. sz. alatt. Bővebbet Dr. Reisinger Ferenc ügyvéd, Szabadság-tér 21. sz. alatt. 3896

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Próbálja meg

a Palermó pörkölt kávé, amelynél jobb kávé nem létezik, íze, aromája páratlan. Naponta friss pörköltés! Dürer Gusztáv fűszer- és kávénagykereskedés Aradon, a városházzal szemben. 3577

Legjobb lugmentes

arc- és kézmosó a Hygea szappan 40 fillér, Lanolin szappan 50 fill. Mindkét szappan tiszta növényi zsíradékokból készül, lugmentes, a legfinyásabb arcú hölgyek és gyermekek, csecsemők mosására legalkalmasabb. Legtartósabb, legfinomabb és leghatásosabb fürdőszappan az Angol fürdőszappan, óriási darab 70 fillér. Dr. Földes és Hehs Arad. Földes gyógyszer-tára Batthyány-u. 1224

Vesszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bieler Ignáts, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2888

Exerjőfti

gyomor elixir. Emésztési savarok, étvágytalanság, felfuódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélférges (gilliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Rak-tárak Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

Egy automobil

szabad kézből eladó. Bővebbet Telefon 896. 3900

Vénus kézfínomító

a legjobb, mely a kezét három nap alatt bársony simává és fehérre varázsolja, 1 üveg 70 fillér. Kapható a Központi Drogeriában. 2201

A cycle-carok

megjelentek Magyarországon! Nem kell softör! Nincs gummi-fogyasztás! A polgári osztály, vállalkozók, építésszek, ügyvédek, orvosok, gazdászok, minden rangu üzletemberek automobi-ja a 2 ülésses Roulete cycle-car. Üzemköltség 8 fillér kilométerenként. 50—60 km. közepesség óránként. Ára csupán 3200 kor. Vezéreképviselő Ausztria-Magyarország és a Balkán-államok részére: Magyar Aeró Művek, Arad, Fábán-utca 6/a. Telefon 847. Árjegyzék ingyen. 3856

ALKALMAZÁST KERES.

Uri házaknál

elvállalok masszírozást, hidegvíz-gyógykezelést, pedikűrözést. Özv. Móra Andrásné okl. masszírozónő Arad, Kasza-utca 46. 3495

2 intelligens egyén

július, esetleg augusztus 1-re alkalmazást keres, a nő 40 éves mérlegképes könyvelő gyors- és gépíró, ki komoly modorával ugy a főnöke mint az irodában vele közlekedők bizalmát hamar megnyerné; a férfi intézői állást szeretne elnyerni valamelyik birtokon. Tökéletes magyar-német levelező; beszél: német, magyar, román, francia és angol nyelvet. Pénzbeszedő, vagy hasonló alkalmazást vállalna. Állást lehetőleg egy helyen szeretnék elnyerni, ha ez lehetetlen külön-külön is Ugy a nővel mint a férfivel bárki becsületes és szorgalmas egyéneket nyerne. Szíves ajánlatokat kérnek „Szorgalmas” jeitge alatt a kiadóhivatalban 3804

Egyedül álló

középkorú özvegy nő, ki a masszírozást érti, jó bizonyítvánnyal bír, ajánkosik mint ápolónő, esetleg házfelügyelő. Cím a kiadóhivatalban. 3889

Egy ügyes leány

3890 konfekciós üzletbe elarusító és igazgatóként ajánkoszik. Cím Deák Ferenc u. 82. házfelügyelőnél

ALKALMAZÁST NYER.

Két ügyes leány

tanulónak fizetéssel felvételük Poltz Mária, színház-épület. 3780

Szoportatós dada

e hó végére, vagy jövő hó elejére kerestetik. Cím Reisz József Alkó-simánd. 3855

Siessen

Ön is!
az olcsón beszerzett
cipők, Sandalok

és mindenfajta

ruhákból

kevés pénzért vásárolni!

Korányi cipő- és
ruhaáruház

Bohus palota. 3901-III

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Várák megrendelések gyorsan és pontosan ellátzattatnak. 1754

Arany ékszer
elarusítása.

Ha megbízható
és szolid

üzletbe akar vásárolni
tisztá 14 karátos finom
arany ékszer, vagy
bármilyen olcsó, vagy
bármilyen finom gyárt-
mányu órát, pontosan
kiszabályozva oly olcsó
árban, amelynél még
egy

Végeladás

sem olcsóbb, akkor forduljon bizalommal

Zinner Vilmos

műorás és ékszerészhez

ARAD, Forray-utca, Szabadság-téri sarokház. 6682

Tessék meggyőződni,
hogyséholsem olcsóbb.

Tört aranyat, régi ékszeret veszek és becserelek. Nagy óra- és ékszer javító műhely. Javítás 3 évi jótállással.

APRÓ HIRDETÉSEK

KÜLÖNFÉLE.

India fogoseppék

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerész és vegyészeti laboratóriuma Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerésztárában.

Bármilyen

bádogos és vízvezetési munkát készit Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Szőrmék, ruhaneműk,

szőnyegek megóvására ajánlunk molykeveréket 20 és 40 filléres csomagokban, legfinomabb resublimált Naftalint, kiló 1 korona. Terpentín olajat, kiló 2 korona. Pachsuli levelet, kiló 3 korona. Rovarport szoró dobozokban 20 fillér; bádog dobozokban 80 és 60 fillér. Légy irtó szereket, légyfogókat, Zacherlint, stb. Földes gyógyszerész Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerész Batthyány-utca. 1224

Elsőrendű

3 méter hosszú, különféle vastagságú kapu- és kerítés-oszlop (1200 drb) jutányos áron kapható. Krausz Béla, Dúd. (Aradmegye.) 3841

Kölni víz

eredeti recept szerint készítve, legjobb minőségben „Központi Drogeriában” kapható. Egy üveg —50, —90, 1.90 és 3—korona. 2201

Maradék

Szövet
Selyem

Mosóárak és

Mindenféle női divatcikkek

Előnyös árakban

Maradék-áruház

Bohus-palota Apolló mozi mellett

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Csoda szép
szőkehajszin

egyedül a

„KAMILLA“

hajszőkítő használatával nyerhető. Ártalmatlan, a haját nem vörösíti.

Kapható kizárólag: 3873

„Angyal“ Drogeria

Török Andor és Társa

Arad, Andrassy-tér 20.

Dearling for
Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin tartással.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegességi dohány-
üzemében. 3841

14089—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Tudomás és alkalmazkodás végett közhírré teszem, hogy a közönség testi épségének védelme érdekében a Weitzer János, Kazinczy, László Vilmos, Forray és Hunyadi utcában a Zrínyi-utcának pedig az Atzál Péter és Rövid-utca közötti kocsiján a sebeshajtást betiltom és ezen tilalmat a megnevezett utcákban elhelyezett táblákon kirattam.

Figyelmeztetem a járművek vezetőit, hogy azok akik ezen tilalmat áthágják az 1879. évi LX. t. c. 120. §-a alapján három napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők és ugyan ezen büntetés éri a jelen lévő tulajdonost, vagy gazdát a ki kocsisának vagy szolgálatában lévő más személynek ezen kihágását észre veszi és annak azt meg nem tiltja.

Arad, 1914. évi június hó 4-én.

Greén Nándor s. k.
iőkapitány.

Aradi Vízvezetési Művek R.-T.

Hirdetmény.

Az Aradi Vízvezetési Művek R.-T. 1914. évi július 9. napján délután 10 órakor tartja

XVIII. rendes évi közgyűlését

az Aradi Első Takarékpénztár üléstermében, melyre a t. részvényes urakat ezennel meghívjuk.

A részvényekkel felszerelt részvények f. 6. július hó 5-ig bezárólag letétbe helyezendők a szavazati jog gyakorolhatása végett:

Londonban: Lloyd's Bank Ltd. (Lombard Street 72).

Aradon: Az Aradi Első Takarékpénztárnál.

Aradon: Az Aradi Ipar és Népbanknál.

Napirendi

1. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítése végett.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1913. évről szóló jelentésének felolvasása; az 1913. évi zárszámadások és mérleg előterjesztése, megállapítása a ezek felett, valamint a felmentvény tárgyában határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása 3 év tartamára.
4. A felügyelő-bizottság állandó évi fizetésének megállapítása.
5. Névtári indítványok.

Aradon, 1914. évi június hó 20-án.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1913.

Vagyon. Lettár: épületek, gépek, csőhálózat és új beruházások 2071447 K 59 f, berendezési tárgyak 4628 K 70 f, vízmérők 61032 K 26 f, szerszám és anyag 2007 K 76 f. Értékek: készpénz 19252 K 44 f, óvadékok 448 K. Adások: Arad város közönsége óvadékért 40000 K, berendezések és összeköttetésekért 5214 K 80 f, különfélék (csatornáz. előmunkálatok, több adós, fogyasztók, stb.) 229873 K 70 f. Veszteség: áthozat 1912 évről 43184 K 91 f. 1913. évre 29017 K 36 f. Összesen 2506107 K 52 f.

Teher. Részvénytőke: 10000 drb á 200 K (545 drb kisorsolva) 2.000.000 K. Átmeneti tétel: kétes követelések 1185 K 18 f. Hitelezők: elfogadványok 313562 K, óvadékért 40000 K, egyéb követelések 151.360 K 34 f, Összesen 2.506.107 K 52 f.

Arad, 1913. december 31. Ottenberg s. k. igazgató, Dr. Schuster s. k. igazgató, Dr. Mandl Vilmos s. k. igazgató, Mayer J. F. s. k. igazgató. Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel összeegyeztettük és mindent helyesnek és rendben levőnek találtunk. Arad, 1914. évi március hó 31-én. Weil Arthur s. k. felügy. biz. elnök. Révész Nándor s. k. felügy. biz. tag, Róna Jakab s. k. felügy. biz. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése az 1913. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

A t. Közgyűlésnek jelentjük, hogy a lefolyt 1913. üzleti év folyamán az „Aradi vízvezetési Művek R.-T.” ügyvitelét szigorúan ellenőriztük, a könyveket, azok mikénti vitelét és a pénztárt megvizsgáltuk, az atalul szolgáló okmányokkal összehasonlítottuk s hogy a legnagyobb rendről győződünk meg.

Az 1913. évi mérleget is vizsgálat alá vettük és a könyvbéli bevezetésekkel s a támozmányokkal egybevetettük, a vagyonálladékokat a leltári állapot alapján állapítottuk meg s mindent rendben levőnek találtunk.

Az 1912. évről áthozott veszteség 43184 K 92 f volt, míg az 1913. évi veszteség 29017 K 36 fillért tesz ki és így 1914-re 72202 K 27 fill. összesvesztés viendő át. A mérleg mindenképpen a valószínű és a vízvezeték megváltási eljárása által előállott állapotnak megfelel s összeállításánál a törvényes rendelkezések és az alapszabályok végrehajtható határozományai fogantatva lettek.

A felügyelő-bizottság hozzájárul ahhoz, hogy az 1912. évről áthozott 43184 K 91 fillérrel és az 1913. évben előállott 29017 K 36 fillérrel együtt 72202 K 27 fillért tevő veszteség az 1914. évi új számlára ávitessék és az igazgatóság jelentését és indítványait a t. Közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Egyben kérjük, hogy a felmentvényt a lefolyt 1913. évről nézve úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság részére megadni méltóztassék.

Arad, 1914. évi április 5.

Tisztelettel

Aradi Vízvezetési Művek R.-T. felügyelő-bizottsága:

Révész Nándor s. k.	Weil Arthur s. k.	Róna Jakab s. k.
f. ü. b. tag. 3897	f. ü. b. tag.	f. ü. b. tag.

14892—1914.

Hirdetmény.

Az 1914. évi folyamán engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által kiállított összeírási jegyzék 6 drb.-ját az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 17 §. és az erre vonatkozó utasítás 17. §. értelmében 1914. évi június hó 15-től számított 8 napra a városi fogyasztási adófel-

ügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére asszal tesszük ki, hogy azokat Pilsch Ferenc, Kaiser Albert, Lukács Borbála, Aradi Munkás Otthon, Szűcs Ferenc, és Halbart Ferencz, Stanille Mária, Kréc Vince érdekeltek, nemkülömben az aradi keresk. és ipartestületek a közszemlére kitétel ideje alatt megtekinthetők ugyan ott észrevételeiket megtehetik.

Arad, 1914. június 13.

A városi tanács.

Figyelem kereskedők!

Telefon 969.

Kérjen árajánlatot.

2647

50%-ot takarít meg, ha cipőkrém rendelmenyét

Fedóra cipőkrémgyárból szerzi be. Arad, Árpád-tér 3. szám.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtömöntődéje. Kiadótulajdonos: Aradi nyomda r. t.